

Jesenice dz

Novice



220030191,11

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS

ACRONI
JESENICE

interni informacijski časopis
številk 11, november 2003

Novice

Poštnina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

Najinovativnejši profitni center
PC Vroč a predelava

Vsebina

UVODNIK

POPSIJEV KOTIČEK

- Dobitniki priznanj za leto 2003

INOVACIJE

- Seznam koristnih predlogov

PREDSTAVLJAMO VAM ACRONI ITALIA

20 KLJUČEV

- Projekt 20 ključev in zunanji svetovalci

EKOLOGIJA

- Kontrolna presoja sistema ravnanja z okoljem ISO 14001

VODENJE KAKOVOSTI

- Notranja presoje

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

- Varstvo arhivskega gradiva s področja varnosti in zdravja pri delu

PROJEKTI

- Vsak v Acroniju mora porušiti "nevidni zid" med zasebnim in delovnim početjem
- VOD dobiva končno podobo
- Zamenjava trna hladnega navijalca, tlačnih ležajev bluminga in študija mehanskih sklopov

NOVICE IZ TOVARNE

- Izjemen uspeh Vroče valjarne v oktobru
- Proizvodnja v oktobru
- Gospodar stavbe tudi za vstopni terminal in garderobe

KADROVSKA GIBANJA

- Jubilanti dela
- Odsotnost
- Ugotavljanje presežnih delavcev v družbi
- Gibanje poškodb pri delu

NOVICE IZ TRŽIŠČA JEKEL

- Cene surovin

IZ SVETA JEKLA

- Zrnato železo kot nadomestilo za grodelj

NI MI VSEENO

SINDIKALNE NOVICE

IZ NAŠE ZGODOVINE

KULTURA - RAZVEDRILO - PROSTI ČAS

- Zgodovina železarstva in rudarstva - nova predstavitev
- Intervju
- Razmišljanja o usodi železarskih Jesenice
- hokejska sezona je v polnem razmahu
- Struška - Veliki vrh
- Nagradna križanka
- Vabilo

Fotografija na naslovni in zadnji strani:

Vlivanje specialnega, v ognju obstojnega feritnega nerjavnega jekla za navitja katalizatorjev - Durafoil

Foto: Stane Jakelj

Novice so interni časopis SŽ Acroni, naklada 2100 izvodov.

Uredniški odbor: Ljubo Osovnikar, Polonca Marjanovič, Aleš Lagoja, Lilijana Markež, Nataša Karo.

Fotografije: Tone Kelbl, Lilijana Markež, arhiv Tiskarna knjigovoznica Radovljica, Muzej Jesenice. Križanke in uganke Drago Ronner.

Novice izhajajo enkrat mesečno.
Oblikovanje in tisk Tiskarna knjigovoznica Radovljica.



Prvi teden v decembru je teden inovacij. Znani so rezultati tekmovanj za posamezna priznanja.

PC Vroča predelava je zopet najinovativnejši profitni center. Priznanje "inovator" leta bo v pretežno moškem kolektivu prejela ženska - Jožica Sotlar, ki ni edina nagrajenka. Alenka Kosmač in soavtorji bodo prejeli priznanje "Inovacija leta". Na fotografiji je predelan pult v kabini štekel. Za predelavo je avtor Roman Robič prejel priznanje inovacija leta za področje varnosti in zdravja pri delu. Vabljeni na prireditve v tednu inovacij!



Predstavljamo vam še drugo hčerinsko podjetje Acronija v tujini - Acroni Italia S.r.l.-Družba je imela v lanskem letu 35.300 mio EUR prometa, od katerega največji delež predstavlja nerjavna pločevina in plošče. V letošnjem letu načrtujejo 20-odstotno povečanje prometa.



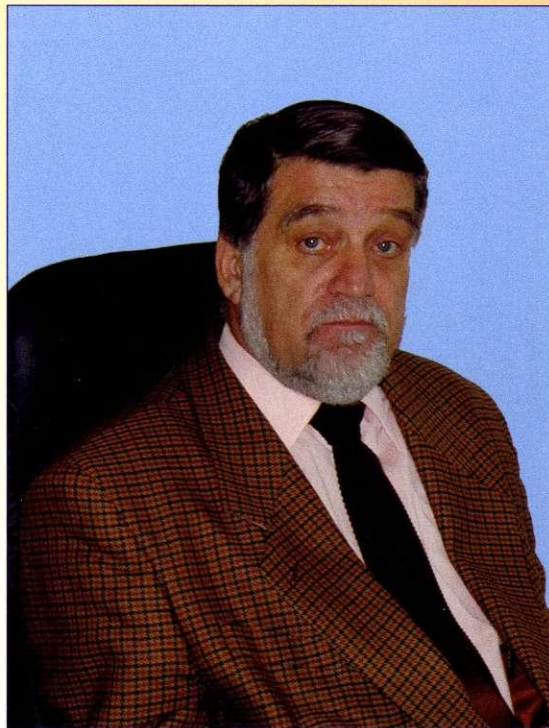
V zadnjih mesecih leta dokončujemo pomembne naložbe. O tem priča tudi pogled na vzhodni del stavbe Jeklarne



Oktober je pravi mesec za Vročo valjarno. Letošnji rekord je še toliko bolj pomemben, ker je bila zvaljana tudi rekordna količina debele pločevine. Uspeh je nedvomno rezultat prizadevanj vseh zaposlenih. Iskrene čestitke!

ČLOVEŠKI KAPITAL IN VREDNOST PODJETJA

Podjetja ustvarjajo vrednost tako, da aktivirajo svoje premoženje in kapital. Zato finančni izidi so in bodo še nekaj časa ostali dokončna potrditev in merilo uspešnosti podjetij. Pa vendar danes bonitete podjetja ne vrednotimo več zgolj skozi očala njegove fizične in finančne vrednosti. Ugotovljeno je, da so tudi kapitalno zelo intenzivna podjetja vredna do štirikrat več, kot je njihova knjigovodska vrednost; tista, v katerih prevladuje znanje, pa vrednostno dosegajo dvajsetkratni mnogokratnik knjigovodskih podatkov! Razliko med knjigovodsko in dejansko vrednostjo podjetij predstavlja tako imenovano neopredmeteno premoženje, ki ga imenujemo intelektualni kapital in ga mnogi poenostavljeno enačijo z intelektualno lastnino ali kar ljudmi ter njihovimi znanji.



V bilancah je kapital, ki podjetju omogoča ustvarjanje vrednosti, na nasprotni strani, kot je premoženje. Ker ga je nekoč potrebno vrniti, je definiran kot obveznost. Dejansko pa se pojem kapitala ne nanaša le na "finance". Tako danes govorimo o čustvenem, socialnem kapitalu ter kapitalu odnosov, ki predstavljajo "mehke" kategorije organizacijske infrastrukture. Pri tem je še najbolj zanimiv tisti kapital, ki predstavlja znanje delavcev, njihovo ustvarjalnost in inovativnost ter izkušnje, iz katerih črpa podjetje vire za svojo poslovno uspešnost. Pri vrednotenju finančnih kapitalskih vložkov je številčno izražanje stroškov razmeroma preprosto, precej bolj zapleteno pa je opredeljevanje prispevka človeškega kapitala k ustvarjanju vrednosti. Kako naj ovrednotimo odnose z dobavitelji in kupci, posebna znanja in organizacijske sisteme ali pa obvladovanje proizvodnih in organizacijskih procesov? Kako talent in ustvarjalnost delavcev, njihovo znanje in izkušnje, jasnost vizij in strategij, njihovo pripadnost? Pa vendar vsi ti elementi soustvarjajo dobiček podjetja!

Nesporno dejstvo je, da zaposleni dodajajo vrednost, in jih upravičeno uvrščamo v kategorijo premoženja. Še več - so edino aktivno premoženje podjetja, saj imajo viri, kot so denar, posojila, tehnologija, oprema, energija... le pasivni potencial, ki sam od sebe ne dodaja ničesar. Aktivira ga šele človek. Zaposleni tako daje na razpolago, ali če hočete posoja, svoj človeški kapital podjetju, ki iz njega nato ustvarja vrednost za druge. Po bančni analogiji gre za neke vrste vezano vlogo, od katere delavec koristi samo obresti.

Ni treba posebej poudarjati, da za uspeh podjetja ni pomembno samo tisto, kar je rezultat nekega poslovnega procesa, pri tem pa zanemarjati dejavnike, ki procese vodijo k tem rezultatom. Številčno izražanje stroškov je razmeroma preprosto, precej bolj zapleteno pa je opredeljevanje prispevka delavcev k ustvarjanju vrednosti. In dokler tega ne znamo, vodimo delavce v bilancah zgolj kot strošek. Psihologija dela nas uči, da priznavanje vrednosti zaposlenih določa njihovo motiviranost, pripadnost in zavzetost, s tem pa delovno uspešnost in prispevek k dodajanju vrednosti. Nezmožnost razumeti, da vrednost za zaposlenega ni nujno izražena le denarno, praviloma povzroča manjši prispevek zaposlenega od tistega, ki bi ga lahko dal. Zato si menedžerji tretje generacije prizadevajo poiskati kvantificirane metode merjenja, s katerimi bodo razumeli in določili vrednost zaposlenih in povečali njihov prispevek k ustvarjanju vrednosti v podjetjih. Eden od kazalnikov teh metod je tudi merjenje inovativnosti delavcev.

Ljudje so torej vsem pretresom navkljub ostali največje premoženje podjetij tudi v časih turbokapitalizma. Razmere pa so menedžerje prisilile, da so to bogastvo začeli meriti. Še ne tako dolgo tega smo govorili: Več kot znaš, več veljaš. Danes smo to parolo nekoliko prikrojili v: Več kot znaš, več lahko daš. Da takšno razmišljanje ni nič novega, potrjuje šala iz zlatih časov socializma o kmetu, ki je prodajal kravo, ker, kljub temu, da je bila zelo pametna, ni dajala mleka. Takrat smo se šali smejali vsi; morda tudi zato, ker smo jo razumeli drugače kot danes.

Avgust Novšak

DOBITNIKI PRIZNANJ ZA LETO 2003



Priznanje **Inovator leta** se podeli sodelavki Vroče predelave Jožici Sotlar.

Jožica je sama ali ob pomoči sodelavcev realizirala 28 koristnih predlogov. Več kot dve tretjini jih spada v področje urejenosti delovnega področja in organizacije dela. Poleg tega je predlagala še 34 inovacijskih idej, od katerih jih je za realizacijo zanimivih nadaljnjih šestnajst.



Priznanje **Inovacija leta za področje ekologije** se podeli sodelavcu Vroče predelave Dušanu Kogoju za izboljšavo Prečiščevanje hladilne emulzije – magnetni separator.

Z izboljšavo je avtor zagotovil, da z odpadnim muljem in hladilno emulzijo nič več ne onesnažujemo okolice – nabrežina nad jezero Save: s separatorjem izločene odbruske se odpelje enkrat mesečno na sežig v EOP v jeklaro, odpadlo hladilno emulzijo pa 1 – 2-krat letno odvažajo dobavitelj emulzijskega olja.



Priznanje **Inovacija leta za področje varnosti in zdravja** pri delu se podeli sodelavcu Romanu Robiču za izboljšavo Predelava delovnih pultov v kabinah Bluming in Štekel

S predelavo pultov je avtor ob upoštevanju pobude in zahtev medicine dela ter ergonomskih standardov močno izboljšal delovne pogoje za šestnajst sodelavcev - valjavcev.



Priznanje **Inovacija leta z največjo gospodarsko koristjo** se podeli avtorju Janezu Černetu in soavtorjem Jožu Gerdeju, Miranu Briclju in Ladu Rebolju za izboljšavo Montaža kamere na prečno steno potisne peči.

Kamera zagotavlja operaterjem pravočasno reagiranje ob nenormalni situaciji v peči in s tem preprečuje večdnevne zastoje.



Priznanje **Inovacija leta** se podeli avtorici Alenki Kosmač in soavtorjem Jožu Triplatu in Stanislavu Jaklju za inovacijo Razvoj specialnega v ognju obstojnega feritnega nerjavnega jekla za navitja katalizatorjev – Durafoil.

Te vrste jekla v svetovnem merilu izdeluje le nekaj proizvajalcev, v Evropi poleg Acronija samo še nemški Krupp. Ocenjujemo, da imamo s proizvodnega stališča pred evropskim proizvajalcem kar nekaj komparativnih prednosti, ki izvirajo iz specifičnosti naših proizvodnih naprav.

Priznanje **Najinovativnejša delovna skupina v proizvodnji** prejme delovna skupina Nujno zlo za 65 realiziranih izboljšav in skupno število 669 točk v ocenjevanju najbolj inovativne delovne skupine v Sistemu stalnih izboljšav in inovacij.



Priznanje **Najinovativnejša delovna skupina skupnih služb** prejme delovna skupina Čebelnice za 16 realiziranih izboljšav in skupno število 143 točk v ocenjevanju najbolj inovativne delovne skupine služb v Sistemu stalnih izboljšav in inovacij.

Priznanje **Najinovativnejša organizacijska enota** prejme Profitni center Vroča predelava za 231 realiziranih predlogov in skupno število točk 2313 po ocenjevanju v Sistemu stalnih izboljšav in inovacij.



Iskrene čestitke!

SEZNAM KORISTNIH PREDLOGOV

EMŠKP	NAZIV REALIZIRANEGA KORISTNEGA PREDLOGA - OKT. 03	PRIJAVA
DS Nujno zlo - PC VP/VV		
0491/03	Valjčna miza št. 4 na progi Blooming	2.10.03
0494/03	Izdelava cevovoda za polnjenje tlačne posode sekundarnega discelinga	6.10.03
0498/03	Izdelava zaboja za žaganje - delavnica vzdrževanja VV	9.10.03
0500/03	Trikotna os vročega navijalca	15.10.03
0501/03	Zamenjava čepov cilindrov gonilnih valjev Steckla	15.10.03
DS Tevebajski - PC VP/VV		
0517/03	Signalna omara	30.10.03
0518/03	Izstopna vrata potisne peči	30.10.03
DS Stare korenine - PC VP/JE		
0486/03	Zaščita gumbov za zasilno vožnjo vmesnih ponovc - KL	1.10.03
0487/03	Stopnice - nov dostop do WC - KL	"
0488/03	Varnostna letev pri stikalu za zasilno vožnjo - KL	"
0489/03	Zaščitna mreža nad jamo pod stolpom - KL	1.10.03
DS Hitri in uspešni - PC HP		
0495/03	Ogrodje za names.filterske tkanine na ventilat.zgorevnega zraka peči - CRNO	8.10.03
0496/03	Zacasna rešitev pretoka hladilne vode ob izpadu hlad. stolpa - CRNO	8.10.03
0516/03	Predelava namestitve cevi s šobami v I. krtačnem spiralniku - CRNO	24.10.03
DS Škarje 52 - PC PDP		
0497/03	Povecanje vidnega polja pri manipulaciji - Sack linija	9.10.03
0508/03	Montaža gumijaste cevi za zrak - peskarsko-lakirna linija	23.10.03
0509/03	Racionalizacija prevozov vzorcev	23.10.03
DS Lužilnica - PC PDP		
0510/03	Prehodni les na lokaciji izpiralne linije	23.10.03
0511/03	Prehodne stopnice za dostop do lužilne banje v lužilnici	23.10.03
DS Šparovcki - Službe		
0499/03	Dopolnitev izpisa v KOPI - Nabava	10.10.03
DS Cebelice - Službe		
0502/03	Devizni saldakonti v mednarodnem prometu	22.10.03
0503/03	Uvedba elektronskega bančništva - devizni saldakonti	"
0504/03	Uvedba tabel izražene v odstotkih - devizni oddelek	"
0505/03	Uvedba tabele o načrtovanih prilivih - devizni oddelek	22.10.03
0506/03	Racunalniška izvedba tabele za izračun letnega dopusta - tajništvo Ekonomike	23.10.03
0507/03	Preureditev pisarne - tajništvo Ekonomike	23.10.03
DS Vijolice - Službe		
0492/03	Postavitev (montaža) konzol in dodat.polic v pisarni tehnolog.KK (mat.na lastne str.)	3.10.03
0493/03	Izdelava in montaža oglasne deske v pisarni tehnologov	3.10.03
DS Mu'ketirji - Službe		
0512/03	Izpis pobotov	24.10.03
0513/03	Izpis pregleda prilivov po kupcih	"
0514/03	Izpis porekla na fakturi za določenega kupca	"
0515/03	Pregled fakturirane odpreme	24.10.03

Karmen Blatnik

V četrtek, 4. decembra 2003 ob 12. uri
organiziramo v jedilnici upravne stavbe

javno tribuno.

na kateri bomo predstavili sistem nagrajevanja inovacij in
izboljšav v Acroniju.

**Vabljeni ste vsi vodje delovnih skupin
ter vodstveni kader sektorjev in služb.**

Avgust Novšak

Kot vsako leto tudi letos prirejamo zaključno slovesnost s

podelitvijo priznanj sodelavcem,

ki so najbolj zaznamovali inovacijsko dejavnost v preteklem letu.
Slovesnost bo v petek, 5. 12. 2003 ob 12. uri v prostorih jedilnice
v upravni stavbi.

**Vabljeni ste vsi sodelavci, ki ste v letu 2003 realizirali vsaj
en koristen predlog ali izboljšavo.**

Avgust Novšak

Kratka zgodovina družbe

Acroni Italia S.r.l. je bila ustanovljena 10. julija 2002 in 13. julija istega leta vpisana v Register gopodarskih organizacij na Trgovinski zbornici v Gorici. Acroni Italia je nastala potem, ko je Acroni z Jesenic prevzel večinski delež kapitala družbe Robo S.r.l., ki je predhodnica družbe Acroni Italia in je bila ustanovljena že leta 1983 na isti lokaciji, Via del San Michele v Gorici. Njen ustanovitelj je bila finančna družba Safti iz Trsta. V času od leta 1983 do 2003 so se menjali različni lastniki kapitala družbe - tako večinski, kot tudi manjšinski. Zadnji večinski lastnik je bil Holding Slovenskih železarn iz Ljubljane, od katerega je Acroni z Jesenic lani tudi prevzel večinski delež kapitala.

Že ob sami ustanovitvi družbe Robo S.r.l. je bil izražen namen, da bi ta družba delala predvsem na področju metalurgije. Po prevzemu večinskega kapitala družbe Robo S.r.l. s strani Holdinga Slovenskih železarn je program družbe obsegal programe vseh treh slovenskih železarn: Acronija z Jesenic, Metala Ravne in Jekla Štore. Jeklo Štore je kmalu dobil novega lastnika - švedsko Inexo in je tako trženje na italijanskem trgu prevzel novi lastnik. Metal Ravne pa nekako ni našel pravega interesa za sodelovanje na italijanskem trgu z družbo Robo S.r.l., zato je bil dan vedno večji povdarek pri prodaji programov Acronija z Jesenic. To dejstvo je poleg ostalega tudi verjetno vodilo k temu, da se je Acroni odločil prevzeti večinski delež kapitala družbe Robo S.r.l. in novo družbo tudi poimenovati s prepoznavnim imenom Acroni Italia S.r.l.

Program poslovanja družbe

Od samih začetkov Robo S.r.l. je bil najpomembnejši tržni program družbe predvsem metalurgija. Danes je metalurgija izključni program poslovanja družbe Acroni Italia S.r.l. Več kot 95 % prometa je vezanega na matično hišo Acroni z Jesenic. Prodajni program na italijanskem trgu in tudi po realizaciji najpomembnejši



Direktor g. Karlo Poropat

je program nerjavnih jekel, tako hladna kot topla pločevina v kolutih in v ploščah. Drugi program, če ocenjujemo po pomembnosti in trenutni realizaciji, so ogljična jekla različnih kakovosti in uporabnosti. Kot tretji program, ki ga intenzivno obdelujemo in ga želimo močnejše razviti, še posebej ker je v teku nova naložba v povečanje proizvodnih zmogljivosti, pa je elektro pločevina, namenjena proizvodnji raznih električnih strojev in transformatorjev. Poleg teh omenjenih programov smo že začeli z raziskavo trga za prodajo legiranih jekel debele pločevine, ker bo prihajajoča naložba v novo peč za debelo pločevino omogočila dodatne količine teh kvalitet za prodajo.

Poleg uvoza in prodaje gornjih programov pa družba Acroni Italia S.r.l. tudi izvažata Acroniju na Jesenice, predvsem legirani jekleni odpadki, nekatere legirne elemente, termo elemente in ognjeobstoje materiale, ki služijo za proizvodnjo jekla v Acroniju.



Kolektiv Acroni Italia

Način poslovanja in obdelave trga

Acroni Italia s.r.l. nastopa na italijanskem trgu kot prodajalec in distributer vsega proizvodnega programa matične družbe Acronija z Jesenic v svojem imenu in za svoj račun. Kupci Acroni Italia S.r.l. so delno veliki železarski centri, delno pa končni uporabniki. Težnja je, tako družbe v Italiji, kot Acronija z Jesenic, da bi

težišče prodaje moralo biti pri končnih uporabnikih, saj so le-ti stalni odjemalci z več ali manj stalno specifikacijo materiala in nenazadnje boljše ceno, kot pa jo lahko ponudijo trgovci. Kot rečeno, je to skupna želja, kajti končni uporabniki zahtevajo poleg dobre kakovosti tudi natančen rok dobave, ki pa ga mi vsi skupaj le težko zagotavljamo.

Acroni Italia S.r.l. bi moral kot prodajalec v Italijo blago uvoziti, plačati in pri prodaji zaračunati svojim kupcem DDV. Da bi se vsemu temu družba izognila - predvsem pa zalaganju in financiranju DDV-ja, Acroni Italia distribuira in proda blago neocarinjeno neposredno kupcu, ki ga ocarini v svojem imenu in



Ana Pelizzon



Daniela Klanjscek



David Devetak



Dolores Bensa



Loredana Makuc

plača tudi DDV. Potrebno pa je poudariti, da vsa opravila - od pridobivanja licence, carinskega postopka in vseh ostalih opravil s špediterji, dokler blago ne pride do kupca, opravi zanj Acroni Italia S.r.l.

Acroni Italia S.r.l. obdeluje trg kot distributer -grosist. Zaradi naše trenutne organiziranosti in dodatnih stroškov se izogibamo prodaje manjših količin. Le-te zahtevajo posebno obdelavo predvsem skladišče in stalno zalogo. V teku so razgovori o taki organiziranosti in postavitvi take prodajne mreže, ki bi bazirala na skladišču na Jesenicah ali v Italiji in bi v največji možni meri izkoristila možnosti, ki jih nudi prodaja končnim majhnim kupcem. Z vztrajnim iskanjem novih kupcev se naša prodajna mreža širi in zaenkrat zadovoljuje potrebe.

Vendar pa če nas trenutno stanje zadovoljuje, še ne pomeni, da pred nami ni razvoja. Tako, kot so to storile že številne tuje železarne v Italiji, bomo prej ali slej morali organizirati lastno prodajo iz skladišča in kasneje železarskega centra. Najštevilnejši so še vedno mali kupci, mali potrošniki jekel, ki pa se po pravilu oskrbujejo v železarskih centrih.

Rezultati poslovanja družbe Acroni Italia S.r.l.

Od skromnih začetkov je družba Acroni Italia S.r.l. dosegla v lanskem letu 35.300 mio EUR prometa. Največji delež pri realizaciji predstavlja nerjavna pločevina in plošče skupaj 13.500 ton ali cca 20 mio EUR, sledijo C jekla s 4.400 tonami in elektro pločevina - 2.700 ton.

Uvoz v Italijo se iz leta v leto povečuje, medtem ko je izvoz Acroni Italia v stalnem upadanju, tako da kompenziramo približno 25 % naše nabave. Še vedno pomembna postavka v izvozu je legirani odpadki, ki ga je družba v lanskem letu izvozila za 7.800 ton.

Finančni rezultat je zadovoljiv predvsem zaradi povečanega prometa, ki se je v zadnjih 4 letih podvojil, medtem ko se je naša marža dogovorno

občutno zmanjšala. Acroni Italia posluje praktično z istimi stroški in istim osebjem kot pred 4 leti. Ta način "nadzorovanega" dohodka je začasno lahko pozitiven, vendar na daljši rok pomanjkljiv, saj ne omogoča akumulacije, ki je tako potrebna za razvoj prodajnih zmogljivosti, kajti brez razvoja in odpiranja novih tržnih možnosti in poti prodaje bo Acroni Italia začel stagnirati.

Načrti in razvoj

V načrtu za leto 2003 si je Acroni Italia S.r.l. zadala nalogo ponovnega povečanja prodaje nerjavne pločevine in plošč za približno 20 % glede na preteklo leto. Z ozirom na novo naložbo v liniji CRNO v Acroniju in s tem v zvezi s pridobitvijo novih zmogljivosti pri elektro pločevini pa je v načrtu pospešeno iskanje novih kupcev, predvsem končnih potrošnikov tega materiala, tako da bi bila Acroni Italia v naslednjem letu sposobna sodelovati v prodaji na italijanskem trgu s približno 10.000 tonami. Kot že rečeno, bo prvenstvena naloga Acroni Italia svojo prodajo čim bolj približati končnemu potrošniku in jo nadgraditi z višjimi oblikami, kot je recimo maloprodajna trgovina, vezana na skladišče. Zahteve kupcev so vsak dan večje, prodaja njim pa zato vsak dan zahtevnejša. Naša skupna naloga je dobaviti kupcu v pravem času naročeno blago. Točne dobave in kakovostno blago nam daje v seštevku tudi dobro tržno ceno.

Smo pred vstopom Slovenije v Evropsko unijo. Osnovna naloga Acroni Italia bo najboljša možna prilagoditev ekonomskim razmeram na italijanskem trgu. S padcem ekonomskih meja in carin se bo občutno zmanjšala birokracija, ki jo poznamo sedaj pri

uvozu. Napočil bo drugačen čas, verjetno še bolj trd in neizprosni, kot je sedanj. Od nas bo zahteval hitro prilagoditev novim razmeram in spoštovanje pravil, ki veljajo v Evropski Uniji. Acroni Italia bo imela tu nedvomno prednost, saj že od svoje ustanovitve živi in dela v tem prostoru. Boj za kupce in konkurenca bosta ter sta neizprosna, v tej tekmi pa zmaga tisti, ki tržne priložnosti najbolj pozna in se zna pravočasno prilagoditi zahtevam tržišča. Mislimo, da smo na pravi poti.

Vodenje, upravljanje podjetja in sodelavci

Družbo Acroni Italia S.r.l. upravlja Upravni svet, ki ga sestavljajo: njegov predsednik g. dr. Vasilij Prešern in člana g. Ljubo Osovnikar in g. Adrijano Sosič.

Po nalogah Upravnega sveta družbo vodi direktor g. Karlo Poropat.

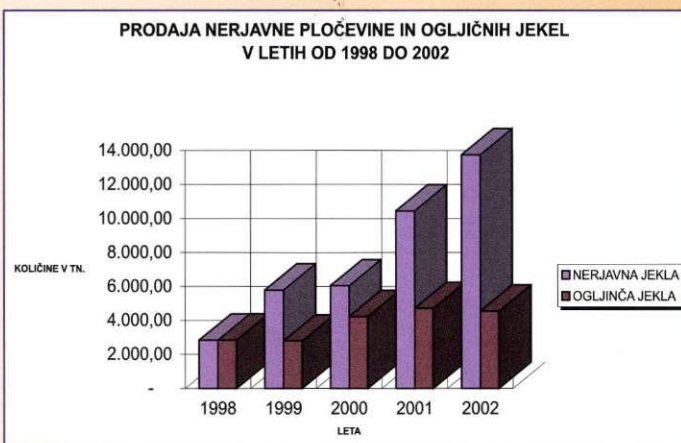
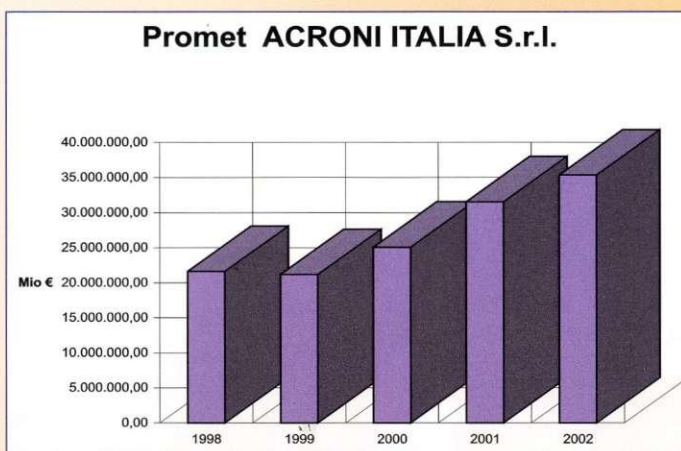
Kontrolno funkcijo ima po italijanski zakonodaji Nadzorni Svet, ki ga sestavljajo: predsednik g. Franko Vitez in člani: ga. Orietta Umari in g. Igor Komel.

Sodelavci v družbi: g. David Devetak - referat za uvoz nerjavne pločevine, legiranih in ogljičnih jekel, ga. Dolores

Bensa - referat za uvoz elektro pločevine, ga. Ana Pellizon in ga. Danijela Klanjscek - referat za izvoz repromaterialov.

Knjigovodstvo vodi ga. Loredana Makuc.

ACRONI ITALIA S.r.l.
Direktor Karlo Poropat



PROJEKT 20 KLJUČEV IN ZUNANJI SVETOVALCI

V vsakih Novicah na svoj način predstavimo projekt 20 ključev. Prispevki so ponavadi internega značaja, tokrat pa smo se odločili, da prostor namenimo svetovalcem, s katerimi na projektu dobro sodelujemo. Glede na zaključeno ocenjevanje delovnih skupin nas je predvsem zanimalo, kako potekajo podobne akcije v drugih podjetjih.

Nekaj o Deloitte & Touche

Deloitte & Touche Slovenija je vodilna svetovalna organizacija v Sloveniji in šteje več kot 80 zaposlenih. Je podružnica podjetja Deloitte & Touche Central Europe, ki je del globalnega podjetja Deloitte Touche Tohmatsu. Slednje vključuje intelektualni potencial 120.000 zaposlenih širom sveta. Osnovna usmeritev je zagotavljanje profesionalnih storitev na štirih področjih: revizija, davčno, finančno ter poslovno svetovanje. Tako Deloitte & Touche sodeluje s številnimi pomembnimi regionalnimi, kakor tudi nacionalnimi podjetji, javnimi ustanovami ter uspešnimi hitro rastočimi globalnimi podjetji.

Nekaj o svetovalcu, zadolženem za svetovanje Acroniju



Dr. Dean Besednjak je višji svetovalec pri podjetju Deloitte & Touche. Trenutno aktivno sodeluje na različnih projektih v slovenskih podjetjih v okviru uvajanja metodologije 20 ključev. Področje njegovega delovanja so sistemi nenehnih izboljšav, optimizacija procesov v proizvodnji in organizacija proizvodnje.

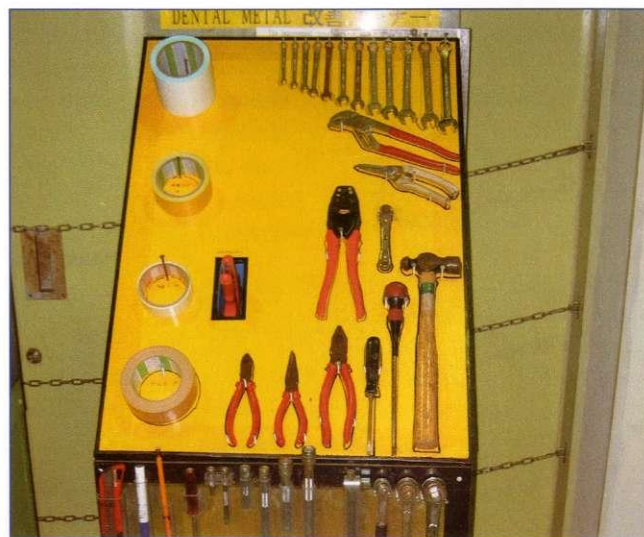
Nekaj o izkušnjah pri uvajanju ključa 1

Bistvo ključa 1 »Čiščenje in organiziranje« je zagotavljanje takšnih delovnih pogojev, da bo opravljanje dela lažje. S čiščenjem in organiziranjem se srečamo na vsakem delovnem mestu. Čeprav se zavedamo, da sta čistoča in organiziranost osnova za dobre delovne pogoje, ju prepogosto prezremo. Vse skupaj se sliši zelo banalno in vsi mislimo, da sta čiščenje in organiziranje nekaj zelo preprostega. Izkaže pa se, da



se red in čistoča na delovnem mestu hitro porušita, če jima posvečamo premalo pozornosti.

V praksi se pri uvajanju ključa 1 vse prepogosto izkaže napačno razumevanje vsebine ključa. Tako običajno že ob omembi ključa 1 vsi najprej pomislijo na čiščenje. In to na čiščenje kot dodatno delo, ki ni del predpisanih delovnih obveznosti na delovnem mestu. Dejansko je čiščenje samo eden izmed 4 korakov na poti do urejenega delovnega mesta. Ključ 1 ima namreč za osnovo 4 korake (4S) ki izhajajo iz japonskih besed:



Modelni voziček.



Električni priključek.



Kaj takega bi rešilo problem cigaretnih ogorkov.



Vse pri roki, da se ne izgublja dragoceni čas.

- **Seiri** – sortiranje (sortiranje in odstranjevanje nepotrebnih stvari)
- **Seiton** – organiziranje (urejanje stvari na delovnem mestu)
- **Seiso** – čiščenje (čistoča na delovnem mestu)
- **Seiketsu** – standardiziranje čistoče (ohranjanje čistoče)

Tako da tudi v primeru, ko se dogovorimo in izvedemo čistilno akcijo, ta ne bo prinesla dolgoročnih zelenih rezultatov, v kolikor ne poskrbimo za vse 4 korake, stalno preverjanje in osveževanje stanja.

Pomembno je poudariti, da urejeno delovno mesto ne pomeni samo lažjega dela, temveč tudi izboljšane varnostne razmere na delovnem mestu in pogoje za višjo učinkovitost pri delu. Kot tako je predpogoj za uspešno uvajanje ostalih ključev in odpravljanje izgub, ki ne dodajajo vrednosti izdelku ali storitvi.

Ocenjevanje

Zaradi pomembnosti ključa je tudi frekvenca ocenjevanja višja. Ključ 1 naj bi se praviloma ocenjeval mesečno in to ravno iz razloga, da ne bi prišlo do nazadovanja stanja. V praksi se je izkazalo za najuspešnejše ocenjevanje na dveh ravneh:

- **Mesečno ocenjevanje** v okviru **delovnih skupin**, ko skupina sama s pomočjo kontrolnega lista oceni stanje v področju njene odgovornosti.
- **Mesečno**, oz. ocenjevanje po vnaprej dogovorjeni periodi s strani **ocenjevalne komisije**. Komisijo običajno sestavljajo strokovnjaki za ključ 1, vodja projekta 20 ključev in vodja delovne skupine, ki se ocenjuje. Po ocenjevanju komisija izdela akcijski načrt s točno določenimi aktivnostmi, odgovornimi osebami in roki za izvedbo.

Nagrajevanje, stimuliranje

Metodologija v osnovi ne predvideva dodatnega nagrajevanja ali stimuliranja članov delovnih skupin za doseženo stanje pri ocenjevanju, ker je urejeno delovno mesto samo po sebi pogoj za lažje in varnejše delo. V Sloveniji se je večina podjetij odločila za simbolično nagrajevanje najbolje ocenjenih delovnih skupin in to običajno dvakrat letno ob polletnem in letnem pregledu rezultatov. Tako se običajno nagradi delovna skupina, ki je v minulem obdobju bila najbolje ocenjena, in tista, ki je najbolj napredovala od prejšnjega pregleda. Kot sem že omenil, so nagrade simbolične in praviloma nikoli v denarni obliki. Podjetja se odločajo za nagrajevanje v obliki dodatnih bonov za prehrano, pogostitve, uporabna darila (kape, majice, torbe...), ki istočasno služijo tudi kot promocija projekta.

Osebo mi je še posebej všeč stimuliranje delovnih skupin s **podeljevanjem certifikatov** za **modelno urejeno delovno mesto**, ki ga skupina lahko tudi **izgubi**, v kolikor pri naslednjem ocenjevanju ne izpolnjuje več predpisanih pogojev.

Dr. Dean Besednjak

KONTROLNA PRESOJA SISTEMA RAVNANJA Z OKOLJEM ISO 14001

Dva dni, 29. in 30. oktobra, je v Acroniju potekala kontrolna presoja sistema ravnanja z okoljem (SRO). Presajo so izvajali presojevalci certifikacijske hiše TÜV Bayern Sava in sicer dr. Andrej Strgaršek kot vodilni presojevalec, dr. Robert Kocjančič in ga. Vesna Fabjan. Poleg dokumentacije, ki je potrebna za samo delovanje sistema, je potekal tudi ogled proizvodnje v vseh treh profitnih centrih ter delovanje kadrovske službe.

Kontrolna presoja se je osredotočila na naslednje vidike SRO organizacije:

- učinkovitost SRO pri doseganju ciljev politike,
- učinkovitost postopka, ki obvladuje sprejem in dokumentiranje odgovora na ustrezne komunikacije zainteresiranih strani, vključujoč postopek obvladovanja pritožb,
- učinkovitost postopka, ki obvladuje občasen pregled in presojo skladnosti z okoljsko zakonodajo in uradnimi navodili,
- pregled na novo zasnovane dokumentacije, napredek v doseganju okoljskih ciljev in v pospeševanju okoljske učinkovitosti,
- udeležanje dognanj zadnje presoje,
- izvajanje popravnih ukrepov, ki se nanašajo na neskladnosti, ugotovljene v predhodni presoji,
- uporaba certifikatov s strani organizacije.



Cvetoča korita pred upravno stavbo.

Kljub nekaterim priporočilom in ugotovitvam so presojevalci podali dva končna sklepa, v katerih ugotavljajo, da je Acroni upošteval vse ugotovitve s prejšnje zunanje presoje in da nadaljuje z izredno velikimi vlaganji v nove procese, ki izboljšujejo vplive na okolje.

Ob vsem tem se vsem, ki ste pomagali pri podaljšanju certifikata ISO 14001, najlepše zahvaljujem.

Alenka Rožič

VODENJE KAKOVOSTI

NOTRANJE PRESOJE

V oktobru in začetku novembra 2003 smo izvajali notranje presoje sistema kakovosti. Skladno z načrtom smo jih izvedli na 14 področjih, v sektorju Kemija pa sta bili dve izvedeni že prej.

Poleg znanja in izkušenj je bila pri izbiri presojevalcev upoštevana zahteva po zagotovitvi objektivnosti in neodvisnosti. Presojevalec namreč ne sme presojati lastnega dela in mora biti neodvisen od osebja, ki je neposredno odgovorno za delo, ki se presoja.

Vsako presojo sta izvajala najmanj dva presojevalca: vodil jo je izkušeni, usposobljeni presojevalec, spremljal pa ga je eden izmed notranjih presojevalcev, ki se je v presojevalsko skupino vključil v letošnjem letu.

Na osnovi podrobnega spremljanja presojevalcev v pripravljalni fazi, lastni prisotnosti na večini presoj in obravnavi poročil o notranjih presojah ugotavljam, da so:

- se presojevalci v večini primerov na presojo zelo podrobno pripravili,
- presoje strokovno izvajali, ustrezno preverjali zahteve sistema in zbirali dokaze,
- v poročilih podali bistvene ugotovitve o obvladovanju sistema na presojanem področju.

Velja omeniti, da dela ne bi bilo mogoče tako učinkovito izvesti brez resnega pristopa, pozitivnega odnosa in ustrezne komunikacije obojih, torej tako presojevalcev, kot predstavnikov presojanih področij, za kar se vsem sodelujočim res zahvaljujem. Da smo na pravi poti, potrjuje tudi letošnji odziv in pripravljenost presojanih, da ugotovljene neskladnosti odpravijo in realizirajo možnosti za še učinkovitejše obvladovanje procesov. Večinoma je popravljanje in dopolnjevanje zahtev že v teku.

Zbirno poročilo o notranjih presojah bo obravnavano na rednem vodstvenem pregledu.

6. redna zunanja kontrolna presoja s strani certifikacijske hiše TÜV bo 10. in 11. decembra 2003.

Maja Prestere

VARSTVO ARHIVSKEGA GRADIVA S PODROČJA VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

Ko odvržem knjigo ali kak spis v zaboj za smeti, se mi zgodi, da moram že naslednji dan (ali pa kdaj kasneje, ko jo pač pogrešim) po knjigo v knjižnico ali pa mi jo uspe najti v kakšni starinarnici, na boljšem trgu, tudi že na internetni strani računalnika, spisa pa, v kolikor ni bil narejen vsaj v dvojniki in hranjen pri nekom drugem (naslovniku), ne bom več našel.

Pregovor, da čez 7 let vse prav pride, se velikokrat izkaže kot resničen.

Varstvo arhivskega gradiva, pogoje za uporabo arhivskega gradiva ter pristojnosti in naloge arhivov ureja ZAKON O ARHIVSKEM GRADIVU (ZAGA), ZAKON O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU (ZVD) ter predpisi s posameznih področij.

Delodajalec hrani vso dokumentacijo po zakonu o VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU o:

- periodičnih preiskavah kemičnih, fizikalnih in bioloških škodljivosti;
- periodičnih preizkusih in pregledih delovne opreme;
- preizkusih in pregledih sredstev in opreme za osebno varnost pri delu;
- opravljenem usposabljanju za varno delo in preizkusih praktičnega znanja;
- posebnih zdravstvenih zahtevah posebne zdravstvene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati delavci za določeno delo, v delovnem procesu ali za uporabo posameznih sredstev za delo, na podlagi strokovne ocene pooblaščenega zdravnika;
- preventivnih zdravstvenih pregledih delavcev;
- poškodbah pri delu, kolektivnih nezgodah, nevarnih pojavih, ugotovljenih poklicnih boleznih in o boleznih v zvezi z delom ter o njihovih vzrokih;
- obvestilih inšpekcije dela o začetku dela, pri katerem obstajajo večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare;
- nevarnih snoveh, ki jih uporablja, če tako določajo posebni predpisi.

Podrobneje je predstavljeno področje, ki se nekoliko razlikuje od ZAGA - biološke škodljivosti, ki jih ureja Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu, s katerimi se srečujemo tudi v Acroniju. Za hranjenje dokumentov s področja varnosti in zdravja pri delu z biološkimi dejavniki je potrebno upoštevati določila:

1. Biološki dejavnik pomeni mikroorganizme, vključno z gensko spremenjenimi organizmi, celične kulture in človeške endoparazite, ki lahko povzročijo okužbo, alergijo ali zastrupitev.
2. Mikroorganizem pomeni mikrobiološko celično ali necelično enoto, s sposobnostjo razmnoževanja ali prenosa genskega materiala.
3. Celična kultura pomeni in-vitro rast celic, pridobljenih iz večceličnih organizmov.

Biološki dejavniki so, glede na tveganje za okužbo, razvrščeni v štiri skupine:

- biološki dejavnik iz 1. skupine je dejavnik, za katerega je verjetnost, da povzroči bolezen pri ljudeh minimalna, tveganje, da se razširi v okolico, je zanemarljivo;
- biološki dejavnik iz 2. skupine je dejavnik, ki lahko povzroči bolezen pri ljudeh in je lahko nevaren za delavce, tveganje, da se razširi v okolico, je majhno; v večini primerov je na voljo učinkovita preventiva ali zdravljenje;
- biološki dejavnik iz 3. skupine je dejavnik, ki lahko povzroči težje bolezen pri ljudeh in predstavlja veliko nevarnost za delavce; tveganje, da se bo razširil v okolico, je zmerno, v večini primerov je na voljo učinkovita preventiva ali zdravljenje;
- biološki dejavnik iz 4. skupine je dejavnik, ki povzroči težje bolezen pri ljudeh in predstavlja veliko nevarnost za delavce; tveganje, da se bo razširil v okolico, je veliko, običajno ni na voljo učinkovite preventive ali zdravljenja.

Delodajalec mora voditi seznam delavcev, izpostavljenih biološkim dejavnikom iz 3. in 4. skupine, v katerem mora biti navedena tudi vrsta dela, ki ga opravljajo in, kadar je to mogoče, biološki dejavnik, kateremu so bili izpostavljeni še najmanj 10 let po koncu izpostavljenosti.

Kadar gre za izpostavljenost, zaradi katere lahko pride do okužbe:

- z biološkimi dejavniki, za katere je znano, da lahko povzročijo dolgotrajno ali latentno okužbo;
 - ki je glede na trenutna spoznanja ni mogoče diagnosticirati, dokler se več let pozneje ne razvije bolezen;
 - ki ima posebej dolgo inkubacijsko dobo (okužbo, pri kateri se pojavijo posledice po preteku časa, ki je odvisen od vrste okužbe), preden se razvije bolezen;
 - ki ima za posledico bolezen, ki se kljub zdravljenju občasno ponovi po dolgem času;
 - ki lahko kot posledico bolezni povzroči težje dolgotrajne zdravstvene težave,
- mora delodajalec hraniti seznam še 40 let po koncu zadnje znane izpostavljenosti (tudi po prenehanju dela izpostavljenega delavca in ukinitvi delovnega mesta).

Delodajalec mora omogočiti dostop do tega seznama pooblaščenemu zdravniku in pristojnemu organu; prav tako mora biti omogočen dostop do te vrste podatkov vsakemu delavcu, na katerega se podatki nanašajo osebno.

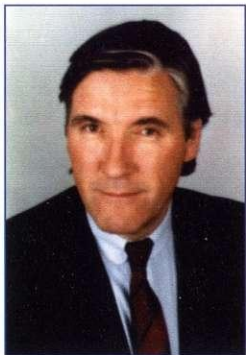
Delodajalec mora voditi tudi evidenco o izpostavljenostih, nesrečah in izrednih dogodkih.

Viri:

ZAKON O ARHIVSKEM GRADIVU
ZAKON O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU
PRAVILNIK O VAROVANJU DELAVCEV PRED TVEGANJI ZARADI
IZPOSTAVLJENOSTI BIOLOŠKIM DEJAVNIKOM PRI DELU.

Zdravko HANŽEK

VSAK V ACRONIJU MORA PORUŠITI »NEVIDNI ZID« MED ZASEBNIM IN DELOVNIM POČETJEM



dr. Hans Ferk.

Vprašamo se lahko, zakaj gredo podjetja pogosto v stečaj? V zasebnem okolju, v družini, do tega praktično ne pride – četudi je prisotno manjše ali večje pomanjkanje denarja. – Se glasi odgovor: Se doma znamo ekonomsko obnašati? Kakšno pa je postopanje v podjetju? Nedvomno je doma vsak dober gospodar ali gospodarica! Domnevam pa, da je med zasebno in podjetniško sfero postavljen nevidni zid, ki mnogokrat prepreči uspešno delovanje tudi v podjetju. Ob tem menim, da omenjega imaginarnega zidu nihče ne gradi zlonamerno. Vzroki so večplastni:

- Manjkajoča prepričanost, da je zgolj delovno mesto tisto, ki nam daje osnovo za preživetje v zasebnem okolju. Brez tovrstnih dohodkov (iz kateregakoli podjetja) to ne bi bilo možno.
- Manjkajoče prizadevanje, da se delo ne sme zgolj opravljati, ampak dosledno uspešno izvajati. Statistično je poznano: 40 % znanja in izkušenj pri sodelavcih ni uporabljenega; zgolj 5 % informacij se analizira, kar posledično vodi k ponavljajočim se napakam.
- Manjkajoče razmišljanje in pristop po prednostnih pomembnostih. Za manj pomembna dela trošimo morda enako količino delovnega časa in ostalih stroškov kot za zelo pomembna dela. (Medtem ko lovimo majhne ribice, veliki somi odplavajo.)
- Manjkajoča popolna pripadnost k podjetju. Katerokoli podjetje: vsak sodelavec mu pripada pri ustvarjanju dodane vrednosti s svojim deležem.

»Jaz« in popolna pripadnost

Ali ni francoski kralj Ludvik XIV. izjavil: »Država sem jaz«? Bi lahko tudi mi trdili, vsak za sebe, podjetje sem jaz? Vsekakor. Kdo pa je, oziroma predstavlja, podjetje? Zraven opredmetenih in neopredmetenih sredstev in ciljev je podjetje vsota vseh sodelavcev. Torej je vsak sodelavec del (vsote) podjetja. Oziroma:

$$1420 \times \text{jaz} = \text{ACRONI.}$$

Grški filozof Platon je trdil, da ni pravilno vprašati se, kaj bo država pozitivnega napravila zame, temveč obratno, kaj bom jaz doprinesel državi. Tukaj je rečeno, da je država kot vsota vseh njenih prebivalcev (primerljivo podjetje) posebno in dokončno odvisna od (dobrodelnosti) le-teh. Kot namreč vemo: Brez prebivalcev ni države, brez sodelavcev ni podjetja. Obe tvorbi (pravni osebi) potrebujeta pripadne ljudi v najširšem smislu. Identifikacija s podjetjem je torej popolna, če je razmišljanje in postopanje v zasebni sferi enako temu v podjetju: zgrajeni, nevidni zid se mora torej zrušiti.

V Acroniju: Odločanje in odgovornosti od spodaj navzgor!

Vodstvo podjetja Acroni se je odločilo vpeljati projekt COPP (Celovita optimizacija podjetniških procesov), ki bo vpeljan v vseh režijskih in proizvodnih oddelkih. Sodelovali bodo vsi sodelavci, od pomožnega sodelavca do vodstva podjetja. Pričakujemo lahko uresničenje dveh ciljev:

CDA

COST DRIVER ANALIZA

3. KORAK

OPTIMIZACIJA COST DRIVERJEV



Copyright: H.Ferk

Prof.dr. H.Ferk & Partners

1. Sprememba v razmišljanju

Kot zgoraj prikazano: ostati oziroma postati izredno dober gospodar ali gospodarica – doma kot v podjetju.

2. Korenito povišanje učinkovitosti, z znižanjem stroškov in povišanjem dodane vrednosti.

Mi (zaposleni v Acroniju) bomo na osnovi našega znanja in mnogokrat dolgoletnih izkušenj – in sicer vsak na svojem delovnem mestu kakor preko oddelkovno – iskali in našli ukrepe izboljšav, ki jih bomo posamično in realno uvedli. Torej v projektu se ne bo odločalo (kot ponavadi) od zgoraj navzdol temveč obratno. S tem bo nosil – kot zasebnem življenju – vsak svojo odgovornost za ustrezno realizacijo.

Kdo poganja stroške in dodano vrednost?

Iz stroškovnega računovodstva so nam poznani:

- Vrste stroškov (stroški materiala, dela, energije, finančnih sredstev itd.)
 - Stroškovna mesta (komerciala, priprava dela, proizvodna mesta, finance in računovodstvo itd.)
 - Stroškovni nosilci (prodajni izdelki v različnih PC).
- Poznani pa nam niso poganjači stroškov in vrednosti (Cost- in Value Driverji). Zanimivo je pri tem, da stroške oziroma vrednosti znižuje oziroma povišuje zgolj njihovo število.

Primer za znižanje stroškov:

COST DRIVER (objekt vrednotenja)	ŠTEVILO	STROŠEK NA COST DRIVER V EURO	STROŠKI SKUPAJ V EURO
Reklamacija (pred analizo)	50	2.000,00	100.000,00
Reklamacija (po analizo)	30	2.000,00	60.000,00

Iz primera je razvidno, če znižamo število reklamacij letno od 50 na 30 (pri izračunu vrednosti vsake reklamacije 2.000,00 EUR), se znižajo stroški reklamacij od 100.000,00 EUR na 60.000,00 EUR. Primer za povišanje učinkov (dodane vrednosti):

VALUE DRIVER (objekt vrednotenja)	ŠTEVILO	UČINEK NA VALUE DRIVER V EURO	UČINKI SKUPAJ V EURO
Izdelek (pred analizo)	100	5.000,00	500.000,00
Izdelek (po analizi)	120	5.000,00	600.000,00

Iz primera je razbrati, da se pri povišani prodaji izdelkov od 100 na 120 povišajo učinki od 500.000,00 na 600.000,00 EURO.

Iz obeh primerov je torej razvidno, da je »število« poganjač stroškov in učinkov.

ABC – Analiza nam pokaže pomembnost vsakega Cost- in Value Driverja

Razmerja v podjetjih nam pglavitno pokažejo, da morda dosežemo s 15 proizvodi 80 % celotnih prihodkov, z naslednjimi 60 proizvodi 19 % in z naslednjimi 400 proizvodi zgolj 1 % vseh prihodkov.

A (80 % prihodkov)	B (19 % prihodkov)	C (1 % prihodkov)
15 proizvodov	60 proizvodov	400 proizvodov

A = zelo pomembno; B = srednje pomembno; C = malo pomembno.

Če izhajamo s stališča, da morda 150 proizvodov v skupini C nima dolgoročnega prodajnega potenciala, je bolje, da dotične proizvode ne tržimo več, pri predpostavki, da so stroški dela in ostali stroški za C proizvode v višini primerljivih stroškov iz skupine A in B proizvodov.

Opomba k posledicam:

Nekateri sodelavci v Acroniju menijo, da se bodo pri zmanjšanju števila Cost Driverjev (objektov vrednotenja) v C skupini posledično zniževala delovna mesta. Prav obratno pa je: če bomo število C znižali, bomo tudi znižali nepotrebne, izredno visoke stroške (npr. s 400 proizvodi dosežemo zgolj 1 % vseh prihodkov). V času, ki nam bo ostal na razpolago, pa se bomo lotili A in B kakor preostalih (potencialnih) C proizvodov, ki nam prinašajo višjo dodano vrednost.

Kreativni viri

Po našem razmišljanju in prepričanju se naj poimenovanje sodelavcev v podjetjih spremeni iz kadrov v kreativne vire. Beseda kader ne izpostavlja nikakršne kvalitete sodelavcev, je statična, v nasprotju predstavljajo kreativni viri dinamičnosti, fleksibilnost in inovativnost, torej vrednote, ki so za globalno konkurenčnost podjetje izredno pomembne.

dr. Hans Ferk

Kaj menijo o CDA zaposleni?

V začetku so bile zelo pomankljive usmeritve. Posledično je bilo različno razumevanje zahtev in načini izvedbe. Zame je to samo še ena dodatna analiza uspešnosti in če bo prinesla kaj dobrega, prav!



Cilj Cost driver analize nam je znan. Znižanje stroškov in povišanje učinkovitosti za 30 %. Ampak kakšna je cena (izguba delovnih

mest, finančni strošek) za dosego tega cilja?

Menimo, da zaposleni najbolje poznamo, kje bi se dalo privarčevati in katera dela optimizirati tudi brez podjetja Ferk.



Bolj bi morali zaupati lastnemu znanju, sposobnostim in izkušnjam, tako pa smo doživeli že kar nekaj projektov raznih svetovalnih družb, ki pa niso najbolj "okolju oz. človeku prijazne". Spomnimo se rezultatov ocenjevanj delovnega okolja - 20 ključev.

Prepričana sem, da smo zaposleni sposobni in pripravljeni storiti vse, da pripomoremo k uspešnosti podjetja. Če je namen CD analize ta, ga pozdravljam, čeprav so bile osnovne informacije o vsebini, namenu in poteku dela v zvezi s tem na podcenjujoče nizki ravni in prav nič ne pripomorejo k pozitivnemu vzdušju v družbi.



Za temeljito analizo obstoječega stanja, ter za predlaganje in operativno uvajanje ukrepov, ki vodijo k optimiranju obstoječega stanja, je potrebno sodelovanje vseh članov raziskovalnih enot od začetka do konca projekta. Ker je delo oddelkov zelo povezano ali celo odvisno drug od drugega, bo potrebno sodelovanje tudi na tej ravni. Menim, da trenutke, v katerem se ugotavljajo presežni delavci, ni najbolj primeren za dobro izvedbo tovrstnega projekta.



Moje mnenje o Cost driver analizi? Mislim, da dejstvo, da postanem slabe volje, ko mi kdo samo omeni te tri besede, pove vse! Z drugimi besedami: Zaenkrat ne verjamem, da lahko s pomočjo tega projekta izboljšamo učinkovitost za 30 %, če pa nam to uspe, bom pa z veseljem delal reklamo za vse skupaj.



Rezultatov v naprej ne morem komentirati, nekaj pa se bo gotovo pokazalo. Če drugega ne, bodo vodje dobili dober vpogled v delo podrejenih. Na podlagi tega bodo lahko racionalizirali delo.



CDA so ena zelo velika trparija, ki jo bomo zelo drago plačali. Jemlje nam veliko - veliko preveč časa, koordinatorji z g. Ferkom na čelu, dajejo vsakokrat popolnoma nasprotno informacije, ki pa so tudi čisto drugačne, kot so jih predstavili na uvodnih predavanjih. Od nas zahtevajo nemogoče. Pravijo, da se mora v CDA zrcaliti tvoje delo, ki ga razbijaš na posamezne faze in fazam potem določaš pomembnosti.... Primer: Kako naj analitik rangira posamezne faze, ki jih mora opraviti zelo velikokrat, kakor pač to zahteva od njega postopek (predpis ali standard) v A,B,C - pomembno, manj pomembno, najmanj pomembno? In v to nas posiljujejo! Mi smo servisna služba, ki mora svoje delo opravljati po določenih pravilih.

Če pa ne bomo upoštevali nasprotujočih (neusklajenih) priporočil g. Ferka in njegovih zaposlenih, bomo prikazani, da nismo hoteli sodelovati in zato - zaradi nas samih, projekt ni uspel. V vsakem primeru bomo za neuspeh krivi mi, za kar pa bodo oni dobili dobro plačilo.

Znano mi je, da so se nekaj časa šli CDA tudi v Savi Kranj, kjer pa so jih zelo hitro pognali. Mislim, da bi se dalo najti tudi druga podobna podjetja.



Začetna predstavitev projekta je med slušatelji zanetila kar nekaj dvomov, negotovanj, saj so bili posredovani samo končni cilj in sprotni zahtevani koraki. Predlagatelj projekta je zavestno zamolčal vsak naslednji korak in nas na ta način primoral razmišljati le o trenutni domači nalogi. Z vsakim naslednjim korakom je slika postajala celovitejša. Na osnovi dosedanjih faz ocenjujem projekt pozitivno, saj sem poleg utečenih delovnih nalog pričel razmišljati o rezultatu poslovanja širše, bolj poglobljeno.

Z enakim pristopom, ki temelji na nosilcu, odgovornosti in kontroli realizacije pa bi lahko dosegli bistveno boljše rezultate na predhodno vpeljanih pomembnih projektih (npr. 20 ključev).

VOD DOBIVA KONČNO PODOBO



V hladilni sistem nove VOD naprave sta vključena tudi dva zaprta sistema hladilne vode, s čimer se bo poraba vode zelo zmanjšala. V ospredju sta dva hladilna stolpa, ki sta postavljena na podtalni rezervoar za vode volumna 125 m³.



Električna energija za potrebe nove VOD naprave je zagotovljena. Na fotografiji so visokonapetostne celice z odklopniki, preko katerih se napajajo novi transformatorji.



Montaža jeklene konstrukcije in opreme je zaključena. Zaključuje se tudi montaža cevnih in elektro instalacij ter merilne opreme. V teku so že preizkusi delovanja posameznih sklopov naprave.

Darko Malovrh

ZAMENJAVA TRNA HLADNEGA NAVIJALCA, TLAČNIH LEŽAJEV BLUMINGA IN ŠTUDIJA MEHANSKIH SKLOPOV

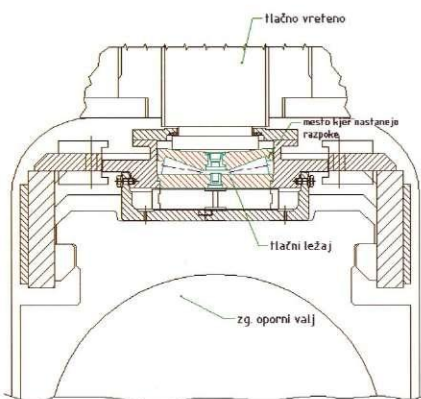
Zaradi velikih težav v valjarni štekel z obratovanjem trna hladnega navijalnika smo se v začetku leta 2003 odločili za projekt za izdelavo novega trna, ki vključuje zamenjavo trna ter obnovo ogrodja hladnega navijalnika. Z zamenjavo bomo dosegli naslednje:

- stabilnejše obratovanje valjarne steckel,
- večjo vzdržljivost naprav,
- znižanje vzdrževalnih stroškov,

Istočasno potekata še dva projekta:

zamenjava tlačnih ležajev z tlačnimi ploščami na nastavni napravi ogrodja bluming in študija o mehanskih sklopih valjarne bluming ob zamenjavi pogonskih motorjev bluminga.

Vsi trije projekti so bili predstavljeni v paketu trem ponudnikom. Izmed njih je bilo izbrano podjetje SMS.



Shematski prikaz mesta vgradnje.



Tlačni ležaj.

Nastavna naprava

na ogrodju blooming omogoča spreminjanje reže med delovnimi valji in s tem valjanje različnih debelin plošč in predtrakov. Prek nastavne naprave se na ogrodje prenaša celotna sila valjanja. Tlačna ležaja, ki sta vgrajena v nastavno napravo, imata skupno nazivno

statično zmogljivost 25400 kN (2540 ton). Dejanske sile pa so predvsem med valjanjem debele pločevine veliko višje, saj dosežejo tudi 39000 kN (3900 ton). Zaradi tega prihaja do mehanskih poškodb

ležaja in s tem povezane zelo kratke življenjske dobe ležajev (cca. pol leta). Na zgornjem obroču ležaja se v večini primerov pojavijo razpoke, ki se pod obremenitvijo še povečujejo in raztezajo; posledično pa se pojavi neparalelnost v valjni reži in s tem povezane težave pri valjanju. V najslabšem primeru pa se zdrobijo tudi kotalni elementi v ležaju (stožci).

Podjetje SMS je predlagalo zamenjavo ležajev z tlačnimi ploščami. Nov dizajn tlačnih plošč naj bi omogočal sile valjanja do max. 45000 kN (4500 ton) in daljšo življenjsko dobo drsnih plošč v primerjavi z ležaji.

Bojan Babnik, Branko Polanc

IZJEMEN USPEH VROČE VALJARNE V OKTOBRU

Tudi letošnji oktober je Vroča valjarna zaključila z rekordno količino zvaljanih polproizvodov v zadnjih desetih letih ali celo v zgodovini valjarne. Skupna zabeležena zavaljana teža je bila 30.950 ton in končna, z odštetimi vsemi reklamacijami pa 30.588 ton trakov in tepihov debele pločevine.

V letošnjem maju je bila dosežena zvaljana količina že višja, vendar upošteva 935 ton prevaljanih slabov, kar se ne upošteva kot redna proizvodnja. Rezultat letošnjega meseca oktobra je še toliko bolj pomemben, ker je bila zvaljana tudi rekordna količina debele pločevine, ki je znašala **11.621 ton**. Valjanje teh proizvodov je časovno bistveno zahtevnejše kot ostali program.

Tudi ostali pokazatelji rezultatov dela valjarne so v tem mesecu izredno ugodni. Specifične porabe električne energije in zemeljskega plina na tono proizvodnje so na najnižji ravni zadnjega obdobja. Ravno teko so se znižali časi mirovanja valjarne, predvsem pa nenačrtovani zastoji, kjer smo dosegli najnižjo dosedanjo raven **10.97 %**. Pregled najboljših mesečnih rezultatov v zadnjih petih letih nam kaže izredno zanimivo sliko. V zadnjih petih letih so bili doseženi najboljši mesečni rezultati v jesenskih mesecih oktobrih. Izjema je le leto 2000, ko se je to zgodilo v mesecu septembru. V teh letih so se največje mesečne količine počasi in vztrajno povečevale:

Oktobra	leta 1999:	24.317 ton
Septembra	leta 2000:	26.863 ton
Oktobra	leta 2001:	29.520 ton
Oktobra	leta 2002:	30.350 ton
Oktobra	leta 2003:	30.588 ton



Valji v brusilnici valjev čakajo na obdelavo.

Strokovne razlage za najboljše delo valjarne v jesenskih mesecih ni, dejstvo pa je, da mora biti za uspešno delo izpolnjenih cela vrsta predpogojev.

V navedenih mesecih je bilo največ nerjavnih kvalitet zvaljanih v lanskem oktobru in sicer **6514 ton**. Največ debele pločevine pa, kot že rečeno, v letošnjem oktobru.

Izjemen uspeh valjarne v mesecu oktobru je nedvomno rezultat dela vseh zaposlenih tega kolektiva, pri čemer je vsak doprinesel svoj delež glede na delovne naloge, ki jih opravlja v celotni proizvodni verigi.

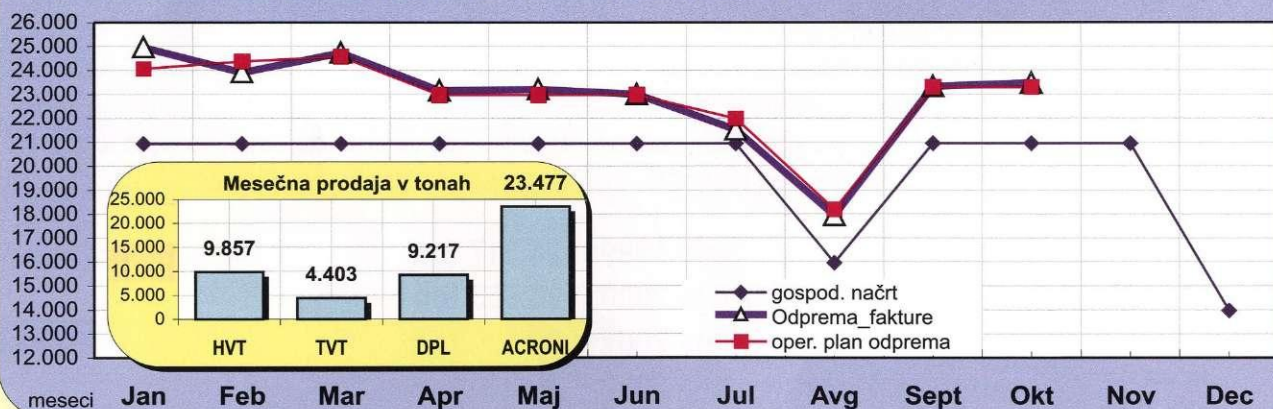
Vodja valjarne:
Branko Strmole univ.dipl.ing.

POSLOVANJE V OKTOBRU

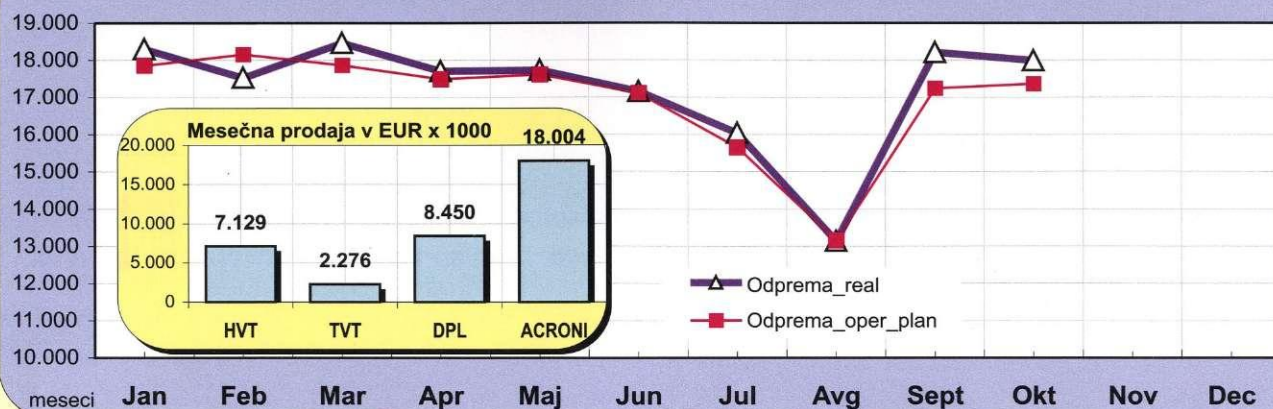
	NERJAVNA JEKLA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in NAVAD. KON. JEK.			KON.LEGIR. in JEKLA za POBOLJ.			SKUPAJ		
				DINAMO			ELMAG											
	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%	realiz.	plan	%
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA , PROGA																		
JEKLARNA	6.132	6.480	95	7.096	7.900	90	2.011	2.620	77	10.091	11.200	90	2.374	2.800	85	27.703	31.000	89
VALJARNA	6.149	6.500	95	7.391	7.500	99	2.714	2.400	113	11.951	10.300	116	2.379	2.800	85	30.584	29.500	104
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.450	1.400	104	5.359	5.400	99	1.763	1.800	98	453	400	113	1.017	1.000	102	10.042	10.000	100
TVT	850	700	121							3.022	3.100	97	432	400	108	4.305	4.200	102
DPL	3.198	3.300	97							5.828	5.400	108	494	700	71	9.520	9.400	101
ACRONI	5.498	5.400	102	5.359	5.400	99	1.763	1.800	98	9.304	8.900	105	1.943	2.100	93	23.867	23.600	101
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.526	1.400	109	5.237	5.100	103	1.671	1.800	93	408	400	102	1.015	1.000	101	9.857	9.700	102
TVT	795	700	114							3.192	3.100	103	417	400	104	4.403	4.200	105
DPL	3.258	3.300	99							5.515	5.400	102	443	700	63	9.217	9.400	98
ACRONI	5.579	5.400	103	5.237	5.100	103	1.671	1.800	93	9.115	8.900	102	1.875	2.100	89	23.477	23.300	101
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.669	2.436	110	2.479	2.256	110	707	765	92	186	181	103	635	618	103	7.129	6.814	105
TVT	1.092	899	121							973	968	100	197	193	102	2.276	2.060	110
DPL	6.232	6.170	101							1.992	1.934	103	246	398	62	8.450	8.502	99
ACRONI	9.993	9.505	105	2.479	2.256	110	707	765	92	3.150	3.083	102	1.079	1.208	89	18.004	17.377	104

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z NAČRTOM

v tonah


DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z OPER. PLANOM

v EUR x 1000



PROIZVODNJA V OKTOBRU

V oktobru smo izdelali 23.867 ton izdelkov za prodajo, kar je največ doslej. Oba finalna Profitna centra sta presegla operativni načrt in omogočila odpremo 23.477 ton pločevine in trakov našim kupcem. Profitni center Predelava debele pločevine je poleg rekordne proizvodnje presegel že proizvodnjo, ki je bila načrtovana z gospodarskim načrtom. To visoko proizvodnjo je omogočila Vroča valjarna z rekordno proizvodnjo 30.588 ton zvaljanih trakov in pločevine, ki je s tem zagotovila zadostno količino vložka za finalne obrate.

Profitni center Vroča predelava:

Glavne težave pri proizvodnji v Jeklarni so izhajale iz sektorja izdelave slabov. Na kontinuirni livni napravi smo imeli dva prodora med vlivanjem zaradi okvar stranskih kokilnih plošč in livnega praška, nato pa so se pojavili zdrsi žile med vlivanjem, težave s sekundarnim hladilnim sistemom in še vrsta manjših nenačrtovanih okvar, zaradi katerih smo morali menjati segmente. Tudi na oddelku VOD smo imeli težave zaradi nedelovanja sistema za vpihavanje argona in pa povečane vsebnosti silicija v ferokromu.

Vsi ti zapleti so povzročili večjo porabo ognjevdzdržnega materiala in težave pri izdelavi šarž. Daljši zastoji v jeklarni so bili zaradi prodorov (500 min), okvare rampe EOP (480 min), žerjava 80/10 (480 min), oboka in srca oboka (670 min), okvare hlajenja KL (210 min), zastoja žile (180 min). Izpad livnega žerjava 163/60 ton smo ublažili s predčasnim remontom na elektroobločni peči. Kljub temu je bil čas popravila žerjava za več kot 6 ur daljši od načrtovanega remonta. Vsi ti zastoji so v oktobru povzročili, da je bilo izdelanih samo 27.703 ton slabov, kar je za 11 odstotkov manj od načrtovanega.

Izplen slabov na kovinski vložek je kar za 2 odstotka nižji od načrta zaradi štirih šaržov izmečka. S tem so tudi potroški električne energije in ognjevdzdržnega materiala višji. V Vroči valjarni smo v oktobru zvaljali 30.584 ton toplo valjanih izdelkov, kar je 3,7 odstotka nad visoko zastavljenim operativnim načrtom. Zvaljana količina izdelkov je v oktobru najvišja po rekonstrukciji Valjarne leta 1996.

Ta proizvodnja je rezultat prizadevanj tima za povečanje proizvodnje v Vroči valjarni celotnega kolektiva Vroče valjarne. Izplen na valjavniški progi je za 0,9 odstotka višji od gospodarskega načrta, rezultat dobrega dela pa so tudi nizki

potroški energije.

Profitni center Predelava debele pločevine:

Oktobrski operativni načrt proizvodnje 9.400 ton je bil z 9.523 tonami gotovih izdelkov izpolnjen 101 odstotek. Obratno kot v mesecu septembru je bila nižja proizvodnja nerjavne pločevine nadomeščena z višjo proizvodnjo konstrukcijske pločevine.

Skupaj je bilo v prvih desetih mesecih letošnjega leta proizvedenih že 86.471 ton izdelkov debele pločevine, s čimer smo že konec oktobra presegli gospodarski načrt leta 2003, ki je znašal 79.800 ton.

Povečan obseg zastojev se je pojavil edino na Peskarski liniji z 53 ur nepredvidenih zastojev, zaradi iztrošenosti glavnih turbin in problematike neustreznega zračnega filtra. Ponavlja se problematika pogostih okvar valjčnic Drever peči, največja težava pa se je pojavila z okvaro reduktorja MDS ravnalnika 22. oktobra, ki se je zaradi specifičnih rezervnih delov odpravljala 6 dni. Redna proizvodnja je bila močno motena, sicer pa je bila v večjem delu nadomeščena z ravnanjem na MES ravnalniku.

Mesečni izplen je z 88 odstotki za 0,2 odstotka višji od načrtovanega. Na nerjavni grupi je bil presežen za 1,2 odstotka, na grupi navadnih konstrukcijski pločevini, ki predstavlja še vedno največji delež proizvodnje, pa smo zaostali za načrtovanim izplenom, tako kot v septembru, za 0,5 odstotka.

Profitni center Hladna predelava:

Dosežena proizvodnja HVT je znašala 10.042 ton, kar pomeni 42 ton več, kot je bilo načrtovano z mesečnim načrtom. V tem mesecu je bila dosežena rekordna proizvodnja diname na liniji CRNO in sicer 4.750 ton. Tudi ostale kvalitetne grupe so bile izdelane v skladu z načrtom, le pri Elmag Si je bila proizvodnja nekoliko nižja in to zaradi nepravočasne oskrbe s potrebnim vložkom ob začetku meseca.

Dokaj podobna situacija je bila tudi na področju TVT, kjer je bil načrt presežen za 95 ton in glede na načrt smo izdelali za 180 ton več nerjavnih izdelkov.

Doseženi izplen HVT znaša 87,7 odstotka, kar je na ravni doseganja prvih devet mesecev in je za 0,1 odstotka nad letno načrtovano vrednostjo. Razveseljuje dejstvo, da je izplen vseh kvalitetnih grup v okviru oz. rahlo nad načrtovanimi vrednostmi, kar kaže na enakomerno kakovost vstopnega TVT. Pri TVT doseženi izplen znaša 88,1 odstotka in je za 1,9 odstotka višji od načrtovanega.

Specifična poraba zemeljskega plina je znašala 82,7 Nm³/tono proizvodnje, kar je za

8 Nm³/tono nižja od načrtovane. Ta rezultat je posledica že omenjenega dobrega dela linije CRNO, ki je največji porabnik plina. Pri električni energiji je rezultat nekoliko slabši, saj je poraba višja za 20 kwh/tono.

Tehnični direktor: Branko Banko, univ.dipl.inž.



Valjavska proga štelok.

GOSPODAR STAVBE TUDI ZA VSTOPNI TERMINAL IN GARDEROBE

Prav je, da nekdo skrbi za zgradb, tudi v podjetju. V Acroniju so to gospodarji zgradb. Naloge gospodarja so pregledovanje stanja objekta, naročanje popravil in načrtovanje vzdrževalnih del.



G. Janeza Vilmana, ki je gospodar v novi stavbi, smo vprašali, s kakšnimi težavami se srečuje. Takole pravi:

"Težave so bile in bodo - tako kot doma. Reklamacije rešuje z izvajalcem gradbenih del pristojna služba, ki je vodila projekt izgradnje. Ostale težave poskušam reševati sproti. Največ jih je zaradi senzorjev, ki odpirajo in zapirajo vodo in so povezane z zahtevno avtomatiko. Ker so senzorji še v garancijskem roku, uveljavljam reklamacijo. Težave se pojavljajo tudi pri oskrbi z vodo, elektriko, ogrevanju, delovanju klime, čiščenju in podobno. Le-te odpravljajo službe znotraj Acronija. Menim, da večjih težav ni, saj jih s sodelovanjem in strpnostjo zaposlenih v stavbi ter uporabnikov garderob uspešno odpravljamo. V tem mesecu bomo pridobili nov prostor za čistilko, nabavili zabojnik za smeti ter namestili pepelnike. Z opozorili, ki so na vratih in tudi na drugih mestih, opozarjam uporabnike na red in čistočo. Zelo pa me moti naslanjanje nog na zunanje zidove stavbe. Tudi opozorila nič ne pomagajo. Upam, da bo objava v Novicah kaj pripomogla, da se to me bo več ponavljalo. Lepo bi bilo, da bi se tudi v podjetju obnašali tako kot doma in ne bi povzročali škode."

L.M.

KADROVSKA GIBANJA

JUBILANTI DELA

10 LET:

Jože Klobučar

VP jeklarna

20 LET:

Bojan Rajakovič

VP valjarna

Marjan Jazbec

PC Hl.pred.

Šefkija Kalabič

PC Hl.pred.

Fadil Kaltak

PC Pred.deb.pl

Zuhdija Redžić

PC Pred.deb.pl

Branko Istenič

Tehnič.storitve

Iztok Markič

Tehnič.storitve

30 LET:

Izet Arslanovič

VP jeklarna

Igor Gašpar

VP jeklarna

Stanislav Luks

VP jeklarna

Igor Rožanc

VP jeklarna

Ivan Stečuk

VP jeklarna

Janez Branc

Tehnič.storitve

Alija Oštrakovič

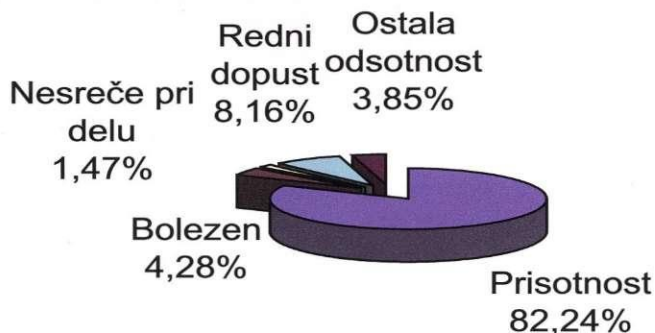
Tehnič.storitve

Stanislav Žakelj

Tehnič.storitve

Iskrene čestitke!

ODSOTNOST



V letošnjem oktobru je bila odsotnost enaka kot lani v istem obdobju, le rednih dopustov je bilo nekaj več.

Ivanka Mavri

BARNUM-ovih 10 zapovedi

1. Izberi si dejavnost, ki najbolj ustreza tvojim sposobnostim.
2. Tvoja beseda naj bo zmeraj obvezujoča.
3. Kar že počneš, počni zmeraj z vsemi močmi.
4. Ne pij alkoholnih pijač.
5. Upaj neprestano, ne da bi pri tem samega sebe preveč varal.
6. Ne drobi svojih moči na preveč koncev.
7. Poišči si pridne sodelavce.
8. Delaj čim več reklame.
9. Varčuj.
10. Ne računaj na nikogar drugega kot nase.

UGOTAVLJANJE PRESEŽNIH DELAVCEV V DRUŽBI

Pogoji poslovanja so se v letu 2003 v primerjavi s predhodnimi leti bistveno poslabšali. Cene surovin, ki v strukturi stroškov predstavljajo več kot 60 %, so rasle hitreje kot cene naših izdelkov. Tržne razmere se še nadalje poslabšujejo in recesiji ni videti konca.

Izračuni kažejo, da prodaja 23.000 ton ne zagotavlja pozitivnega poslovanja. Pozitivno poslovanje bo mogoče doseči samo s povečevanjem produktivnosti. Povečanje lahko dosežemo ob omejenih zmogljivostih na račun zmanjšanja števila zaposlenih. Strošek dela v strukturi lastne cene izdelka predstavlja dobrih 12 %.

V družbi je produktivnost nižja kot v primerljivih družbah v Evropi. Nižjo produktivnost smo v zadnjih 5 letih premostili z zviševanjem proizvodnje. Tako smo od leta 1998 dalje proizvodnjo povečevali za 90.000 ton. V zadnjih petih letih smo tako produktivnost povečali za več kot 50 %. V letu 2003 smo dosegli polno izkoriščenost zmogljivosti in zato je potrebno zniževati druge fiksne stroške, med drugim tudi strošek dela, da bi lahko zagotovili pozitivno poslovanje in s svojimi izdelki konkurirali na zahtevnih evropskih in drugih trgih.

Poslovodstvo je s sklepom 46.21 z dne 4. 11. 2003 po obravnavi mnenj obeh sindikatov sprejelo spremenjeno organizacijo družbe. Ta ob ustrezni pokritosti delovnih procesov zagotavlja opravljanje vseh poslovnih funkcij, ki so za uspešno delovanje podjetja potrebne, predvideva ca 140 manj zaposlenih. Ukinjena so zlasti režijska delovna mesta, ki so za poslovanje Acronija dolgoročno poslovno nepotrebna.

Ker je zmanjšanje števila zaposlenih tako iz ekonomskih kot iz organizacijskih razlogov nujno, se je poslovodstvo odločilo za začetek postopka kolektivnih odpustov. Tako z nekaterimi našimi sodelavci, ki so bili zaposleni v družbi za določen čas, nove pogodbe o zaposlitvi nismo sklenili. Ker je poslovodstvo pri sprejemanju Programa razreševanja presežnih delavcev zasledovalo zlasti cilj t.i. »mehkih prenehanj delovnega razmerja«, bo iz poslovnih razlogov odpovedana pogodba o zaposlitvi starejšim delavcem, ki bodo ob izteku pravice do nadomestila za primer brezposelnosti pridobili pravico do upokojitve. Kadrovska služba družbe je bila s strani poslovodstva tudi zadolžena, da stopi v stik s trgovskimi podjetji, ki prihajajo na Jesenice, in se poskuša nekaj presežnih delavcev prezaaposliti, vendar zaenkrat konkretnih dogovorov ni bilo mogoče skleniti. Poslovodstvo pa je sprejelo tudi sklep, da se delavci, ki se prezaaposlijo po lastni iniciativi, obravnavajo enako kot presežni delavci, to je, da jim bo družba po dogovoru izplačala tudi dogovorjeno odpravnino v maksimalni višini do 6 bruto plač.

Z ukrepi zmanjševanja števila zaposlenih bomo po zaključeni akciji pocenili poslovanje za cca 600 mio SIT letno, medtem ko bo strošek reševanja presežnih delavcev v letih 2003 – 2004 znašal 280 mio SIT.

Nekateri naši sodelavci so že prejeli pisno obvestilo o nameravani odpovedi delovnega razmerja in redno odpoved Pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov. Gre za starejše sodelavce, ki bodo na Zavodu za zaposlovanje »počakali« na upokojitev. Vsi delavci, ki so prejeli odpovedi, bodo na Zavodu za zaposlovanje uživali pravico do nadomestila za primer brezposelnosti, vse do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do pokojnine. Višina nadomestila se odmeri glede na povprečno mesečno plačo zavarovanca, ki jo je prejemal v dvanajstih mesecih pred nastankom brezposelnosti. Denarno nadomestilo znaša v prvih treh mesecih prejetja 70 % osnove, v vseh naslednjih mesecih pa 60 % osnove, vendar ne manj kot znesek 100 % zjamčene plače po zakonu, zmanjšane za davke in prispevke, ki se obračunajo od zjamčene plače, oziroma več od trikratnika določenega najnižjega nadomestila. Vsi ti sodelavci pa so tudi upravičeni do odpravnine, določene v zakonu oz. kolektivni pogodbi družbe, če je zanje ugodnejša. Po določilih novega ZDR se odpravnina obračunava tako, da delavcem pripada glede na leta delovne dobe pri delodajalcu:

***1/5 povprečne mesečne bruto plače
v zadnjih treh mesecih – do 5 let***

***1/4 povprečne mesečne bruto plače
v zadnjih treh mesecih – do 15 let***

***1/3 povprečne mesečne bruto plače
v zadnjih treh mesecih – nad 15 let;***

***za vsako leto dela pri delodajalcu, vendar največ 10
bruto plač.***

V kolektivni pogodbi družbe pa je določeno, da delavcu pripada ? neto povprečne plače v zadnjih treh mesecih, za vsako leto dela pri delodajalcu.

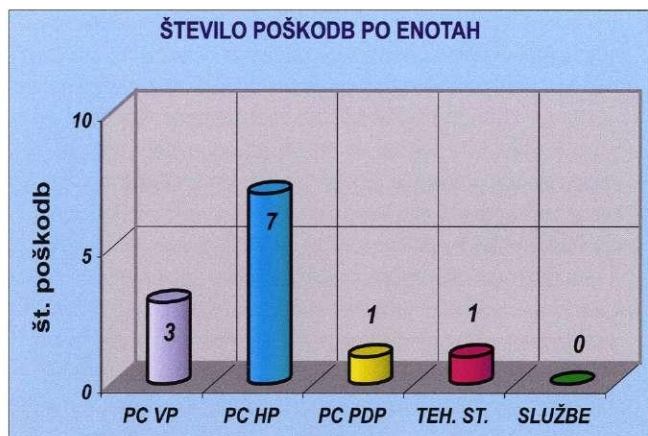
Pri izračunu odpravnin bo družba upoštevala izračun, ki je za delavca ugodnejši, upoštevala pa bo vso delovno dobo, doseženo v SŽ Acroni, d.o.o., in pravnemu predniku, Železarni Jesenice.

Predlog programa razreševanja presežnih delavcev je bil že posredovan sindikatom družbe, 17. 11. 2003 je bilo opravljeno skupno posvetovanje s sindikati. Program razreševanja presežnih delavcev bo obravnavan pred skupščino, ki bo predvidoma 5. 12. 2003. V tem času bo družba skušala kar najbolj omejiti in omiliti škodljive posledice prenehanj delovnih razmerij.

Petra Filipič Špiler

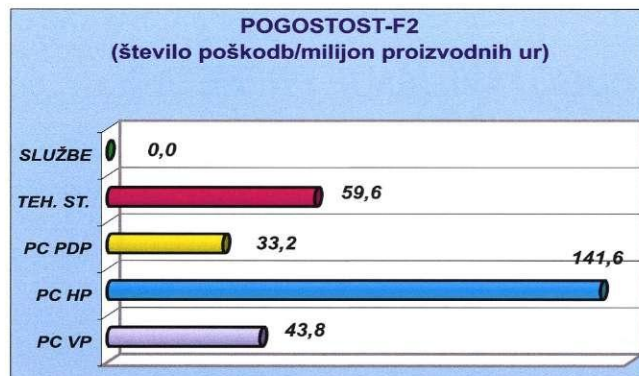
GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu **oktobru** se je pripetilo **12 poškodb pri delu**. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsojni z dela 347 delovnih dni**, to je dobrih **28 dni na poškodbo**.

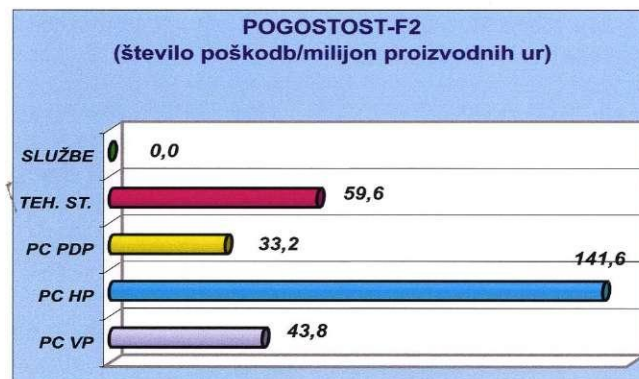


V mesecu **oktobru** 2003 se je pripetilo 5 poškodb pri delu manj v primerjavi z **oktobrom** leta 2002

mesec, leto	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
Oktober 2002	4	4	7	0	2
Oktober 2003	3	7	1	1	0



Pogostost je ta mesec največja v PC HP, sledjo tehnične storitve, PC VP ter službe.



Resnost je razmeroma visoka in je največja PC PDP, sledi PC HP, tehnične storitve ter službe.

Franč Pintar

NOVICE IZ TRŽIŠČA JEKLA

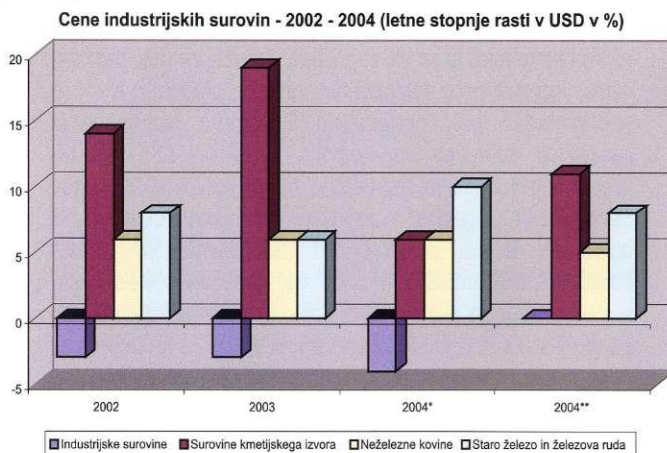
CENE SUROVIN

Letošnja jesenska napoved svetovnih cen surovin, merjena s povprečnim evropskim indeksom HWWA, kaže, da se bo v prihodnjem letu povečal pritisk na cene surovin izražene v dolarjih. Naslednje leto bodo cene v povprečju za pet odstotkov nižje kot letos, ko bo po ocenah ekonomistov Združenja evropskih konjunkturalnih inštitutov (AIECE) povprečna rast znašala 12 odstotkov. Zaradi krepitve evra v primerjavi z dolarjem se bodo cene surovin v evrih znižale že tretje leto zapored. Letos bodo v povprečju nižje za 5 odstotkov, v prihodnjem letu pa bodo nižje za 7 odstotkov.

V ekspertni skupini AIECE ocenjujejo, da se bo v prihodnjem letu v primerjavi z letošnjim povprečjem najbolj pocenila nafta (v dolarjih za 11, v evrih pa za 13 odstotkov), medtem ko se bodo druge surovine (neenergenti) v povprečju malo podražile (v dolarjih za štiri in v evrih za dva odstotka).

Najbolj se bodo podražile t.i. industrijske surovine, kjer bo porast v dolarjih znašal osem, v evrih pa šest odstotkov. Dolarske cene neželeznih kovin se bodo v povprečju zvišale za 10 odstotkov (največje spremembe naj bi bile pri niklju in bakru), železa in železove rude pa za osem odstotkov (surovine kmetijskega izvora se bodo po napovedih povečale za 6 odstotkov).

Povprečni letni tečaj evra se bo v prihodnjem letu okrepil z letošnjih 1,12 na 1,15 dolarja (za primerjavo: dejanska vrednost tečaja do vključno 17. novembra letos znaša 1,12 in je za 19 odstotkov višja od povprečnega tečaja v lanskem letu).



Opomba:

*spomladanska napoved za leto 2004

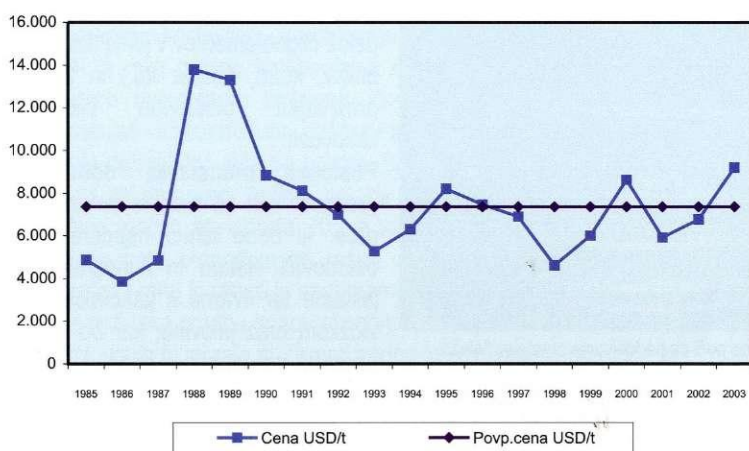
** jesenska napoved za leto 2004

Nikelj je pomembna surovina za proizvodnjo nerjavnih jekel in njegova cena se oblikuje na borzi. Velikokrat so cene niklja odraz ne samo ponudbe in povpraševanja po tej kovini, ampak tudi borznih špekulacij. V obdobju naraščajočih cen niklja so zaslužki borznih posrednikov lahko zelo veliki, kar še dodatno vpliva na povečanje nakupov in dodatno pospešuje rast cen.

Stroški niklja predstavljajo pomemben delež v strukturi prodajne cene nerjavnih proizvodov. Zaradi tega je z vidika posameznega proizvajalca nerjavnih jekel zelo pomembno, kakšen je trend cen niklja oziroma raven cen niklja v določenem trenutku.

Povprečna cena niklja v prvih desetih mesecih letošnjega leta je znašala 8.934 USD/t in je bila za 34 odstotkov višja od povprečne cene v enakem lanskem obdobju. V prvi polovici novembra se nadaljuje rast cen in povprečna spot cena niklja do vključno 17. novembra znaša že 12.083 USD/t, povprečna trimesečna cena niklja pa 12.053 USD/t. To je najvišja raven cene od avgusta leta 1989, ko je cena niklja znašala 12.940 USD/t.

Povprečne cene niklja na LME 1985 - 2003



Dejstvo je, da je tržišče niklja je v neravnotežju in da je rast povpraševanja po niklju večja od rasti ponudbe, kar je posledica povečevanja proizvodnje nerjavnih jekel, kjer se porabi približno dve tretjini vsega niklja. Stopnje rasti proizvodnje in potrošnje nerjavnih jekel v zadnjih letih so bile večje, kot bi lahko pričakovali glede na splošne gospodarske razmere v svetovnem gospodarstvu, kar še posebej velja za posamezne ekonomije.

V drugi polovici devetdesetih let prejšnjega stoletja se je zaradi nizkih cen nerjavnih jekel njihova uporaba povečala v skoraj vseh sektorjih potrošnje. Posebej močno povečanje je opazno v sektorju konstrukcij. Veliko je bilo narejenega tudi na promociji uporabe nerjavnih jekel glede možnosti uporabe v tistih sektorjih, kjer se doslej nerjavna jekla niso uporabljala ali pa so nadomestila druge vrste jekel.

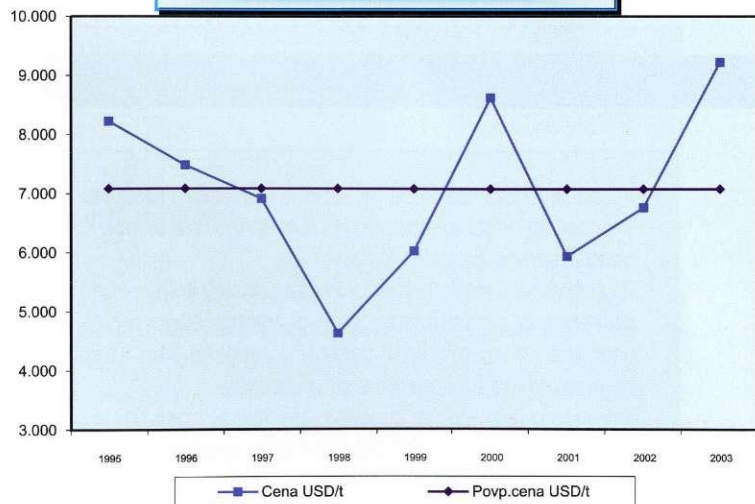
Za trg niklja je značilna precejšnja nestabilnost cen. Ponudba niklja je močno skoncentrirana. V letošnjem letu, še posebej v drugi polovici leta vodilni analitiki, borzne družbe, posamezni proizvajalci jekla in tudi svetovno združenje za nikelj (INSG) objavljajo vedno nove napovedi glede cene niklja. Najpomembnejši faktorji, ki vplivajo na popravke napovedi, so:

- hitra rast obsega povpraševanja po niklju na Kitajskem zaradi povečevanja proizvodnje nerjavnih jekel,
- nizke zaloge niklja na LME, pri proizvajalcih niklja in pri proizvajalcih nerjavnih jekel,
- neravnotežje na trgu niklja, ki se bo v prihodnjih dveh letih odrazilo v primanjkljaju, saj do leta 2006 ne bo zgrajenih praktično nobenih novih zmogljivosti za proizvodnjo niklja in se bo obseg ponudbe niklja povečeval samo glede na povečanje proizvodnje v obstoječih zmogljivostih ter
- razpoložljivost nerjavnega jeklenega odpadka (v posameznih regijah in državah ter v svetovnem merilu), ki predstavlja substitut niklju ter gibanje cene odpadka v primerjavi s ceno niklja.

Vsak popravek napovedi pomeni nov pritisk na rast cene niklja (psihološki učinek). Višje cene osnovnih surovin za proizvodnjo nerjavnih jekel (niklja, kroma in molibdena) se z določenim zamikom preko doplačil za legure odrazijo v rasti cene nerjavnih jekel. Trenutna višina doplačil za legure je le malenkost nižja od najvišjih ravni v sredini leta 2000. Proizvajalci nerjavnih jekel bodo v prihodnje z vedno večjimi težavami uveljavljali povečanje cen (bazne cene in doplačila za legure), saj se bo pri določenih sektorjih porabe pojavljala nevarnost substitucije nerjavnih jekel z ostalimi vrstami jekel. Če bodo hoteli obdržati tržne deleže, potem bodo prisiljeni bodisi v zniževanje baznih cen ali uveljavljanje nižjih doplačil za legure od uradno objavljenih. Nekateri proizvajalci nerjavnih jekel so tudi že objavili, da bodo zaradi visokih cen niklja povečali proizvodnjo nerjavnih feritnih jekel oziroma jekel serije 200, ki vsebujejo manj niklja. Prav tako bodo del prihrankov ustvarili na račun tega, da bo vsebnost niklja v posameznih kvalitetah na minimalni meji, ki jo določajo mednarodni standardi za posamezne vrste jekel.

Janka Noč

Povprečne cene niklja na LME 1995 - 2003



ZRNATO ŽELEZO KOT NADOMESTILO ZA GRODELJ

Tehnologija prihodnosti za pridobivanje surovega železa

Japonska družba Kobe Steel je razvila nov postopek za pridobivanje surovega železa neposredno iz rude. Postopek se imenuje ITmk3 postopek. Nova tehnologija pridobivanja železa uporablja krožno peč, v kateri se mešata drobna železova ruda in premogov prah, pri tem pa nastaja zrnato železo (Iron Nuggets), ki je po kakovosti primerljivo z grodljem, pridobljenim v plavžu. Proces redukcije rude, taljenja in odžlindranja traja le okrog 10 minut. Za primerjavo: proces pridobivanja grodlja v plavžu traja 8 ur, proces neposredne redukcije železa (pridobivanje neposredno reduciranega železa DRI) pa 6 ur.

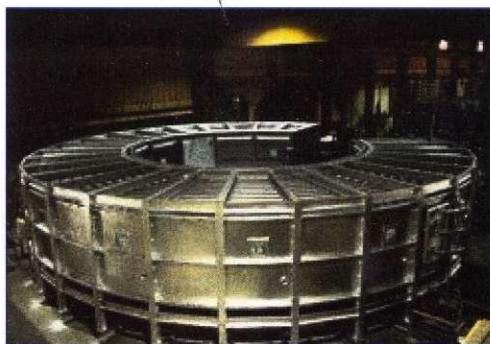
ITmk3 je preprost enostopenjski postopek, ki je v primerjavi s proizvodnjo surovega železa v plavžu preprostejši, ne potrebuje koksarne in naprav za aglomeracijo rude, potrebuje manj energije, manjši so investicijski stroški (stroški kapitala), nižji pa so tudi obratovalni stroški. Nov postopek omogoča proizvodnjo kakovostnega surovega železa s precej nižjimi stroški. Kemična sestava zrnatega železa je navedena v spodnji tabeli.

Kemična sestava zrnatega železa v %					
C	Si	Mn	P	S	Kovinsko železo
2,5 – 4,3	0,2	0,1	0,06	0,015 - 0,005	ostalo

Zrnato železo je mogoče neposredno uporabiti kot vložek za kisikove konvertorje ali elektroobložne peči in je dobra zamenjava tako za staro železo kot tudi za grodelj. Visoka kakovost in nizka cena zrnatega železa je privlačna tako za izdelovalce jekla v elektropečeh kot tudi v konvertorjih.



Zrnato železo pridobljeno po postopku ITmk3.



Izgled pilotne krožne peči za pridobivanje zrnatega železa.

Z uporabo v elektropečeh bo možno zmanjšati delež oligoelementov v jeklu (kot so baker, krom, kositer itd.) in tako proizvajati pločevino visoke kakovosti.

Postopek predstavlja dodatno prednost tudi za rudnike železove rude, ki bodo lahko neposredno oskrbovali elektro in konvertoske jeklarne ter livarne s kakovostnim vložkom brez jalovine, kar bo tudi pocenilo transportne stroške. Od

procesa pridobivanja grodlja v plavžu se razlikuje tudi po tem, da se celotna energija fosilnega goriva (premogovega prahu) porabi v procesu in ne nastaja višek plina kot se dogaja pri plavžu.

Postopek ITmk3 je tudi prijaznejši do okolja, ker ne zahteva koksarniških peči zato nastaja manj škodljivih plinov kot so NO_x in SO_x, manj je tudi prašnatih snovi. Emisija ogljikovega dioksida iz krožne peči je za 20 % nižja kot emisija iz plavža.

Pilotna naprava za proizvodnjo zrnatega železa je začela z obratovanjem v letošnjem letu v ZDA v kraju Silver Bay v državi Minesota. Industrijsko napravo z letno zmogljivostjo pol milijona ton pa bodo predvidoma začeli graditi v letu 2004.

Aleš Lagoja

NI MI VSEENO

Ponovno disciplina

Gospod direktor, kdo bo naredil red v Lužilnici na 1. izmeni?

Delavcem (vedno istim) se pod pretvezo, da so pozabili kartico, beleži prisotnost, čeprav sploh niso prisotni. Gre za konkteten primer dne 16. in 19. oktobra. Na naši dnini ukrepajo zelo hitro, tudi za pet minut, prav tako moraš dopust napovedati, sicer imaš lahko težave.

V oddelku Lužilnica je bil na izmeni 1 opravljen razgovor s kršiteljem očitane nepravilnosti. Sprejeti so bili ukrepi, ki bodo preprečili ponovno kršitev.

Za preprečitev takih in podobnih disciplinskih kršitev bodo preventivno vodeni razgovori z vsemi odgovornimi osebami v profitnem centru. Uvedeno bo tudi nenapovedano preverjanje s strani vodstva.

Zavedamo se, da je delovna disciplina eden izmed glavnih dejavnikov pri doseganju postavljenih ciljev poslovanja družbe.

Direktor PC Hladna predelava
Darko Gregorič

Malica!

V nedeljo, 19. oktobra 2003 ob 9.10, stojimo v vrsti že 25 minut, potem pa izvemo, da je zmanjkalo toplih malic. Nato čakamo na ocvrt sir in krompir. Malica zaradi tega traja celo uro. Ne razumemo, zakaj šest bonov za malico, če ni zagotovljenega toplega obroka. Sendviče lahko prinesemo od doma. Ali kdo nadzoruje delo kantinerke? Streže v modri delovni obleki, predpasnik pa kot v kovačiji!

Lučilnica - 1. izmena

Odgovorimo vam lahko le to, da je bilo v času navedenega vikenda zagotovljeno zadostno število kuhanih obrokov, zmanjkalo jih ni niti ob 10. uri, ko kantino zapremo, kaj šele ob 9.10 uri, kot navajate.

Šmon Heller, k.d.
Direktorica Jelena Šmon

Kakovost malic

Zadnje čase opažamo vse bolj skromno ponudbo malic družbe Šmon Heller. Obrok je pogosto zelo skromen, zato mislimo, da ne zadošča predpisanim normativom. Jedilnik je včasih prav tako nerazumljivo sestavljen – kombinacija dunajskega zrezka v mešani solati je milo rečeno katastrofalna oz. se približuje hrani, ki jo običajno namenjamo hranjenju domačih pitalcev. Pasulj so »zamenjali« s fižolovo juho, koščke mesa, ki bi morali biti zrezki, pa osebje dobesečno išče po posodi. Skrbi nas povečevanje števila bonov za prehrano, bojimo se, da se bo kakovost kakor tudi količina močno poslabšala. Kaj je vzrok temu? Morda reševanje podjetja pred propadom na račun delavcev Acronija? Dodatna ponudba hrane in pijače je neprimerno dražja kot v trgovinah, tako da je tudi taka poraba bonov ekonomsko neupravičena.

Sodelovanje bi moralo iti v smeri vedno kakovostnejše ponudbe in s tem večjemu zadovoljstvu odjemalcev. Pričakovali smo večjo kakovost obrokov in morda uvedbo dodatnega (dietnega) obroka, ne pa uvedbo dodatnih bonov. Povečanje prodaje malic bi morali doseči na tržni način – s kakovostjo, ki bi privabila uporabnike. Znašli smo se v slepi ulici in iskreno upamo, da rešitev ne bo prišla šele po kakšnem izrednem dogodku, kot je bilo s podjetjem Sodexo, ko se je v jedilnicah Acronija zastupilo precej delavcev.

Oddelek RTA

Vodstvo podjetja Šmon Heller je predlagalo, da se na skupnem sestanku pogovorimo o težavah.

Uredništvo

Pismo sindikatu SKEI

Na oglasni deski se je pojavil poziv z naslovom "To ni osmrtnica". V njem navedena dejstva so resnica, s katero se moramo sprijazniti sedaj. Tudi namen tega poziva je upravičen, toda pojavi se marsikatero vprašanje, pripomba, dvom.

Tako kot mnogi med vami, sem bila član sindikata, tako kot marsikdo, sem se tudi sama izpisala. Denar ni vse, tudi razlog za izstop iz sindikata ne.

Sindikat marsikaj nudi, nekaj od tega sem dobila; na tem mestu hvala za pomoč, namenjeno osebno meni; ampak...

Se zaupniki kdaj vprašate: "Ali se delavci strinjajo z mojim delom?" Mogoče se motim, a zaradi vaše arogance, nedostopnosti, "zavijanja dejstev v celofan", in podobnih stvari se oddaljujete od mene, mojih sodelavcev, ki nismo z vami v sindikatu. Ali se pri svojem delu še držite statuta? Kako in kdo voli in je izvoljen v funkcijo sindikata?

Hvala za odgovore, obenem pa opravičilo za nevednost, kajti vaše delo in smernice so mi popolna neznanka v enačbi.

"sodelavka, ki se šlepa"

Spoštovana sodelavka!

Čestitam, ker ste se oglasila na naš poziv. Gre za enotnost, na katero opozarjamo in si jo želimo, saj menimo, da bomo tako močnejši. Nikogar ne silimo, da se nam pridruži. Vem, da ste bila članica sindikata SKEI. Izstop je bila vaša lastna odločitev.

Opominjate nas, ali se kdaj vprašamo, če se sodelavci strinjajo z našim delom. Večina članov se zaveda našega, zaenkrat dokaj uspešnega delovanja. Nekaterim, posebno nečlanom, pa marsikaj ni všeč. Tudi naši zaupniki se razlikujejo in vsak ima svoj slog obnašanja. Kljub različnim pogledom pa smo vsi zaupniki zelo enotni. Če člani s katerim od zaupnikov niso zadovoljni, lahko predlagajo zamenjavo. V vašem okolju se je to že zgodilo.

Sindikalnega statuta se držimo na ravni republike, regije, konference in v sami družbi ACRONI. Volitve so vsake štiri leta. Člani volijo zaupnike, ki obenem tvorijo izvršni odbor (ki šteje 13 članov in je izvršilni organ). Izmed sebe izvolijo predsednika. Imamo tudi nadzorni odbor, ki vsako leto preverja poslovanje. Toliko o organiziranosti sindikata. Prihodnje volitve bodo čez dve leti. Člane-zaupnike bomo potrebovali, zato se nam le pridružite, saj takšne, kot ste vi, potrebujemo.

Mislimo pa, da je vzrok vašega pisanja drugje. V obdobju od 1996 do 2002 se nismo srečevali s spiski odvečnih delavcev in ukinitvami delovnih mest, zdaj je žal to realnost. Tudi v sindikatu SKEI smo se morali v tem obdobju (1996 – 2002) močno spremeniti, da smo situacijo obvladovali v korist vseh zaposlenih in da nas posebno izven ACRONI-ja cenijo.

SKEI Slovenije -Sindikalna podružnica družbe ACRONI
Predsednik JANEZ VILMAN

BODICA



Je parkirišče premajhno?

IZ SINDIKATA SKEI

Izvršni odbor sindikata SKEI – podružnica ACRONI se že nekaj časa intenzivno ukvarja s predlogi programov razreševanja presežnih delavcev in pripravlja na spremembo Podjetniške kolektivne pogodbe, ki jo je predlagal delodajalec. Poskrbeli bomo, da se bodo za naše člane upoštevala določila Kolektivne pogodbe za dejavnost kovinskih materialov in livarn, Podjetniške kolektivne pogodbe in zakona. V pogajanja smo vključili pravnika, strokovnjake v regiji in na državni ravni. Dobro pa sodelujemo tudi s sindikatom Neodvisnost.

Pri urejanju odnosov imata sindikata mesečne sestanke z direktorjem ACRONI-ja in ostalimi člani posloводства, kjer si izmenjamo mnenja o težavah in se seznanimo z vsemi ukrepi, kako izboljšati poslovanje, itd.

Približuje se konec leta, čas za božično–novoletno nagrado, dogovori s poslovodstvom družbe še potekajo.

Obveščamo vas tudi, da so nas 11. novembra obiskale delavke Zavoda za zaposlovanje Jesenice. Ogledali so si vročo valjarno, hladno valjarno, jeklarno, službe in OTK, tako, da so videle in spoznale različna delovna mesta ter delovne pogoje.

SKEI Slovenije - Sindikalna podružnica družbe ACRONI
Predsednik JANEZ VILMAN

PROBLEMSKA KONFERENCA SKEI

V sredo, 29. oktobra 2003, je SKEI pripravil problemsko konferenco, ki je imela namen ponovno opozoriti javnost na gluha ušesa Združenja delodajalcev in Gospodarske zbornice, ki zastopajo delodajalce.

V letu 2002 sta se pogajalski skupini delodajalcev in delojemalcev dogovorili za nadaljevanje pogajanj za spremembo plačnega modela in s tem zmanjšanje razlik med izhodiščno plačo ter minimalno plačo. Nizke plače in porast življenjskih stroškov so temeljni razlog za nezadovoljstvo delavcev. Člani sindikata pričakujemo, da bo vodstvo SKEI (s povečanjem pritiska), predvsem z dialogom doseglo ponoven začetek pogajanj in boljše plače.

Razpravljalci so v svojih razpravah opozorili še na mnogo težav, za katere SKEI zahteva takojšen pristop k reševanju.

Konferenca je ob zaključku sprejela sklepe, ki bodo posredovani predstavnikom delodajalcev in Vladi RS:

- Pogajanja ob povečanju izhodiščnih plač in zmanjšanju razlike med izhodiščnimi in minimalno plačo naj se nadaljujejo takoj po uskladitvi Kolektivne pogodbe dejavnosti z Zakonom o delovnih razmerjih.
- Socialni dialog o povečanju konkurenčne sposobnosti podjetij mora potekati tako, da bodo delavci bolj motivirani za doseganje boljših rezultatov.

- SKEI si bo v socialnem dialogu z vlado prizadeval za manjšo obremenitev bruto plač in povečanje neto zaslužkov.

SKEI – Podružnica ACRONI
Sekretar MILAN ŠULC

STALIŠČA IN PRIPOMBE K OSNUTKU BELE KNJIGE O ZDRAVSTVENI REFORMI

Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov (ZSSS), katerega sestavljajo tudi člani Sindikata kovinske in elektro predelovalne industrije (SKEI), ocenjuje, da osnutek bele knjige o zdravstveni reformi, ki ga je Vlada Republike Slovenije julija 2003 poslala v javno razpravo, opredeljuje pravilne cilje reforme, kot so pravičnost, dostopnost, kakovost in učinkovitost. Predsedstvo ZSSS pa posebej podpira poglavja osnutka bele knjige, ki prvič v Sloveniji odkrito govorijo o pravicah bolnikov in o odgovornosti zdravstvenih delavcev za strokovno ustrezen izid zdravljenja.

S podpisom socialnega sporazuma je ZSSS podprla širjenje solidarnosti v obveznem zdravstvenem zavarovanju. Vendar je solidarnost mogoča le, če poleg delavcev realne prispevke plačujejo tudi vsi ostali sloji prebivalstva.

ZSSS bo v skladu s socialnim sporazumom z zdravstveno reformo soglašala le pod pogojem, če bo ohranjena vloga sindikalnih in delodajalskih organizacij pri upravljanju sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Socialni dialog in z njim evropski model mora postati nujen del postopka sprejemanja odločitev tudi o sistemu zdravstvenega varstva. Predsedstvo ZSSS se bo do bele knjige o zdravstveni reformi dokončno opredelilo potem, ko bo znano, kako je Vlada Republike Slovenije naše pripombe na osnutek upoštevala pri pripravi predloga bele knjige. Predsedstvo pričakuje, da bo vlada predlog bele knjige pred dokončnim sprejetjem ponudila v oceno in soglasje Ekonomsko – socialnemu svetu.

SKEI – Podružnica ACRONI
Sekretar MILAN ŠULC

**Ponovno vabimo vse zaposlene,
da se udeležijo
rekreacijskega kegljanja na asfaltu –
Podmežakla,**

vsako sredo od 20.00 ure naprej.

OBISKALI SMO REVOZ

Po začetnih težavah s prijavi nam je vendarle uspelo zagotoviti zadostno število udeležencev. Na ogled tovarne avtomobilov smo se odpravili v četrtek, 13. novembra. Kot je v navadi, smo z vmesnim postankom prispeli v novomeški REVOZ, kjer smo si pod vodstvom odgovorne osebe za obiske ogledali predstavni film o samem začetku proizvodnje do današnje moderne proizvodnje »clia«. Nadaljevali smo z ogledom neposredne proizvodnje. Za nas železarje je bil zanimiv potek dela na tekočem traku za vzdrževalce, pa seveda organizacija in vzdrževanje naprav. Prijazna vodiča sta odgovarjala na neposredna vprašanja obiskovalcev.



Po ogledu tovarne.



V gasilskem muzeju.

Redkeje pa smo uspeli pridobiti kakšno informacijo od delavcev na traku, saj preprosto niso imeli časa niti za kratko debato – tekoči trak priganja, monotonost dela pa počasi ubija. Ogled smo po dobrih dveh urah zaključili, vsak s svojimi vtisi, saj smo v svojih mislih primerjali delo za tekočim trakom, z našimi delovnimi mesti in seveda osebne dohodke. Omeniti je potrebno še odlično urejenost podjetja in ne nazadnje informiranost zaposlenih preko oglasnih desk.

Sledila je vožnja v Metliko, kjer smo si ogledali gasilski muzej Slovenije. Pritegnila nas je zbirka starih, a dobro ohranjenih gasilskih brizgaln. Z zanimanjem pa smo prisluhnili kustodinji muzeja, ki je na izredno zanimiv in strokoven način orisala začetek gasilstva od drugega stoletja pred našim štetjem do današnjih dni. Poudarek je bil seveda na razvoju gasilske dejavnosti na domačih tleh.

Naše popotovanje smo nadaljevali proti Črnomlju. V bližini tega kraja pa smo program izleta zaključili na turistični kmetiji Bajuk. K dobremu razpoloženju je pripomogla domača hrana in ne dolgo tega dozorelo mlado vino. Za sproščeno vzdušje pa je ves čas izleta z zanimivimi igrami poskrbel član Izvršnega odbora SKEI – podružnice ACRONI, Ferdo Kikelj, in pa udeleženci sami. Zadovoljstvo in pohvale večine udeležencev pa sindikat zavezujejo k organizaciji in izvedbi naslednjega izleta.

SKEI – Podružnica ACRONI
Sekretar MILAN ŠULC

Ko igralci nastopajo na odru, se eden obleče kot kralj, drugi kot služabnik ali vojak. Lahko bi vprašali, kateri je najveljavnejši. Brez dvoma tisti, ki je svojo vlogo najbolje odigral. (sv. maksimiljan Kolbe)

KAKO IN O ČEM JE PISALO V ŽELEZARJU PRED 50 LETI

V novembru je obrat JAVORNIK I praznoval 50-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti je bila v Fizkulturnem domu na Javorniku lepa



Na fotografiji vidimo železarje veterane z direktorjem Viktorjem Kotnikom v sredini.

svečanost, ki so se je udeležili direktor ŽJ tov. Ropret, predsednik UO tov. Jasnič, ljudski poslanec tov. Perovšek, predsednik okraja tov. Kristan, sekretar OK ZKS tov. Zlatnar, predsednik MOLO Jesenice in drugi visoki gostje. Kot častni gostje so bili navzoči tudi še živeči železarji veterani, ki so pred 50 leti prvi začeli delo v novem obratu: Jakob Ambrožič, Janez Bizjak, Alojz Ferbežar, Janez Frlec, Janez Glavič, Jože Jalen, Anton Klinar, Lenart Klinar, Jože Komac, Jože Noč, Janez Noč, Jože Prešeren, Janez Primožič, Janez Rabič, Florijan Smolej, Franc Smolej, Anrton Svetina, Janez Vilman, Franc Vilman in Anton Žvab. Imenovani so prejeli nagrade in priznanja, s spominskimi značkami pa so odlikovali tudi nekaj sedanjih delavcev obrata Javornik I.



Orville Wright

Pred 50 leti sta brata Wilbur (1867 - 1912) in Orville (1871 - 1948) Wright prvič v zgodovini človeštva poletela v zrak z napravo, ki je bila težja od zraka, in tako začela novo poglavje tehničnega napredka. To se je zgodilo dne 17. decembra v Kitty Hawk (Severna Karolina).

Letalna naprava bratov Wright, ki je zapustila trdna tla s pomočjo (lahkega avtomobilskega) eksplozijskega motorja moči 16 KM, je pri prvem poskusu poletela 259 metrov daleč in lebdela v zraku 59 sekunds povprečno hitrostjo skoraj 16. km/h (slika spodaj).



Med pionirji letalstva smo po zaslugi Edvarda Rusjana tudi Slovenci. Na fotografiji je faksimile plakata, ki je gledalce vabil na ogled letenja enokrilca EDA 5 (slika desno). Natisnil ga je goriški tiskar Gabršček. Žal se je hrabri letalec še istega leta smrtno ponesrečil na podobni prireditvi v Beogradu.

Zdravko Kovačič

EDA' 5
se imenuje letalni stroj bratov **RUSJAN**,

Kateri bo
== dne 28. marca t. j. ==
na Velikonočni ponedeljek 1910. prvič

JAVNO VZLETAL

od 3. do 6. ure popoldne

NA VELIKIH ROJCAH.

Večaličta bo po dobroti, krog in krog zaprto z vojaškim kordonom.

Letalni stroj bo vodil najmlajši, a pogumni zrakoplovec
EDVARD RUSJAN.

V slučaju neugodnega vremena se vrši nameravan vzlet naslednjo ugodno nedeljo, ali praznik.

VSTOPNINA: I. prostor K 2. II. prostor K 1.

ODBOR.

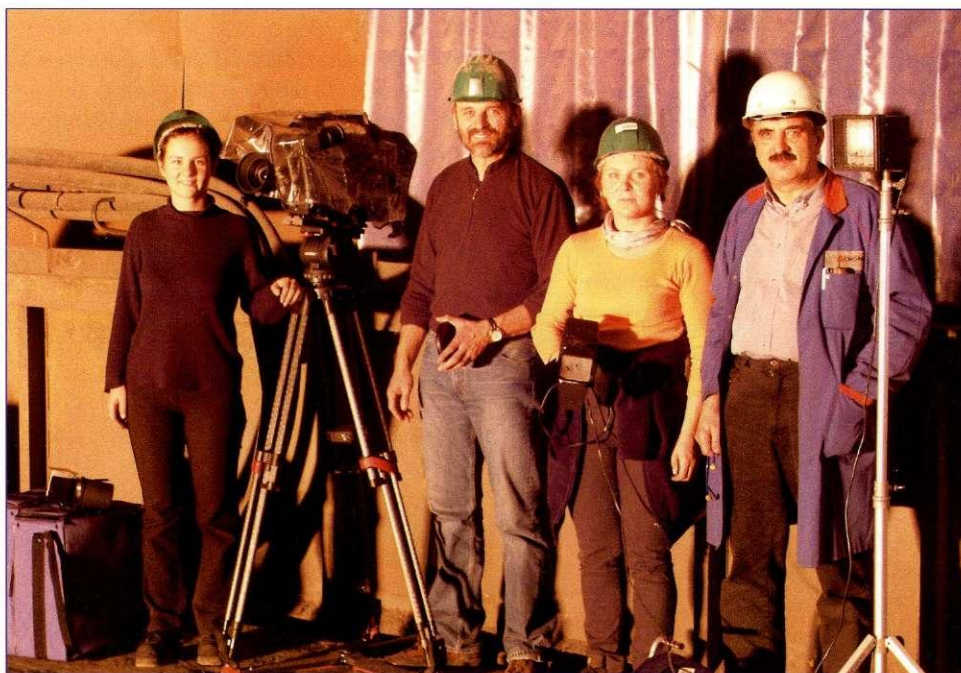
ZGODOVINA ŽELEZARSTVA IN RUDARSTVA

Nova predstavitev

V Gornjesavskem muzeju Jesenice vabimo na predstavitev **zgodovine železarstva in rudarstva v multimedijem programu, ki bo na Barbarino, 4. decembra 2003, ob 18. uri v kinu Železar na Jesenicah**. Projekt, ki ga sofinancirata Občina Jesenice in Ministrstvo za kulturo RS, je ena od uvodnih aktivnosti ob naši petdesetletnici muzejske zbirke.

Oblikovno podobo izdelkov projekta je delo Tine Praprotnik. Video sekvence in snemanje po predlogih naročnika je opravilo podjetje Videofon d.o.o. z Blejske Dobrave, ki je poskrbelo tudi za programiranje in produkcijo multimedijskega programa, vključno z DVD filmom.

Na vstopni strani se lahko odločite, kaj in kako si boste vsebino pogledali. Če boste izbrali video predstavitev, vas bojno v železarsko preteklost popeljali z zgodovinsko pripovedjo o železarstvu od kamene dobe do danes. Vključili smo tako aktualne kot arhivske posnetke na filmskih in video trakovih iz različnih institucij.



Ekipo sodelavcev pri realizaciji projekta o zgodovini železarstva in rudarstva, ki smo ga pripravili v Gornjesavskem muzeju Jesenice, v Acroniju. Vsem, ki ste nam pomagali, se za sodelovanje iskreno zahvaljujemo. (Foto: Boštjan Fon)

Preteklost železarstva pa si lahko ogledate samostojno na interaktivnem - osrednjem delu multimedijske predstavitve. Po uvodni geografski predstavitvi gorenjske zibelke železarstva na zgoščenki, si izberete eno od sedmih časovnih obdobij, ki so tematsko razdeljena na poglavja z železarstva in rudarstva. Sledili smo zgodbi razvoju železarskih obratov in širjenju proizvodnje do konca 20. stoletja, ko predstavlja jeseniško jeklarsko industrijo eno od vodilnih podjetij Acroni. Širokemu področju delovanja Železarne Jesenice in njenemu vplivu na razvoj kraja, smo se namenoma izognili in predstavili le delovanje Tehniškega muzeja, vse od njegove ustanovitve na Jesenicah. Predstavili smo vam našo,

jeseniško, železarsko oziroma kulturno dediščino, ki jo hranimo. Morda kot zadnje ali prvo, pa se boste lahko preizkusili v kvizu. Zabavni del – kviz, ki je po mnenju večine namenjen le mlajšim, bo zagotovo sproščujoč in zabaven način prav za vse starostne skupine. Zagotovo ga bo rešil vsak, ki bo spremljal našo predstavitev. Mnogi Jeseničani pa ga bodo zagotovo rešili tudi brez tega. V kvizu si lahko prislužite naslov-naziv vajenca, pomočnika ali celo železarskega mojstra.

Z multimedijem želimo prikazati vzpone in padce industrije železarstva, ki je zrastle iz malih obrti (fužine – plavži) in predstaviti zgodovinsko preteklost na strokoven in hkrati poljuden, izobraževalen, razvedrilen in informativen način.

“Umetnost” multimedijske predstavitve pa ni le v različnih medijskih predstavitev vsebine, ampak tudi v sinhronizaciji in izboru tistih vsebin, ki so predstavljene po strokovnih uskladih z različnimi strokovnjaki. Iskreno se zahvaljujem recenzorju prof. dr. Jakobu Lamutu za strokovne pripombe in pregled gradiva s področja metalurgije, recenzorki dr. Vereni Perko za poglavja s področja arheologije. Realizacijo projekta so z dovoljenjem in sodelovanjem podprle direktorice sosednjih muzejev: Gorenjskega muzeja Kranj, Tržiškega muzeja in Muzejev radovljiške občine. Sodelovala je družba Acroni, Župniji Ljubljana-Polje in Bohinjska Bistrica in ČŠOD – dom Trilobit. Zahvala velja tudi konservatorju Zavoda za kulturno dediščino RS enota v Kranju, Milanu Sagadinu, geologinji Zavoda za varstvo narave RS enota v Kranju Tadeji Šubic, kustodinji Miji Ogrin vodji muzejev v Bohinju, Tomažu Butkoviču, Pavlu Jamniku, sodelavcem Gornjesavskega muzeja in številnim drugim posameznikom, ki so pomagali po svojih močeh.

Multimedijška predstavitev je zasnovana tako, da jo bomo v prihodnje lahko še dopolnjevali in širili v različnih časovnih sklopih. Video del multimedije na DVD-ju, bomo našim obiskovalcem predvajali ob obisku naše

stalne zbirke. Do prve javne predstavitve bo preveden v angleški jezik. Želimo pa si, da ga bomo lahko predstavili še v drugih jezikih.

Knjižica in zgoščenka s knjižico bosta izšli v 500 izvodih. Programiranje vsebine je pripravljeno za predstavitev na svetovnem spletu, kar bomo realizirali oziroma prepustili času in odločitvam drugih, ki sooblikujejo dejavnost našega muzeja.

Vabljeni vsi!

Irena Lačen Benedičič
Avtorica projekta, kustodinja železarske zbirke

INTERVJU

Janez Pavlin: "Vesel sem, da je med mladimi tolikšno zanimanje za šah"

Predstavili smo vam že športnike, kulturnike, inovatorje in sodelavce iz raznih sredin. Tokrat je vrsti šah. Neupravičeno je vedno na drugem mestu - šport in šah. Predvsem o atraktivnih športih je veliko napisanega, povedanega, o šahu pa le ob velikih dogodkih.

Na Jesenicah ima šah lepo preteklost. Tudi za prihodnost ne kaže slabo. Kljub pestri ponudbi računalniških igraric - med njimi je tudi šah, je zanimanje mladih za "kraljevsko igro" kar precejšnje. O tem in težavah, s katerimi se srečujejo v Šahovskem društvu, spominih na zlate čase šaha na Jesenicah in tudi o njem, sva se pogovarjala z Janezom Pavlinom, ki je predsednik Šahovskega društva od leta 1986 in aktivni igralec že dobrih 40 let. Naj ga na kratko predstavim:

V Acroniju opravlja delo pomočnika direktorja za tehnologijo v PC Hladna predelava. Zaposlil se je v Železarni Jesenice leta 1971 na Oddelku tehnične kontrole. 1976 je bil premeščen v novo hladno valjarno, kjer je nabiral izkušnje na različnih delovnih mestih. Ob delu je zaključil 1. stopnjo metalurške fakultete.

Igrate že dolgo?

Dvanajst let sem bil star. Stanovali smo v bližini delavskega doma "pri Jeleni". Tamkajšnji otroci smo se zbirali pri šahovskem domu, ki je v neposredni bližini. Začeli smo igrati in tako smo počasi napredovali. V klubu sem aktiven že 44 let. Sem član prve ekipe, igral pa sem tudi na državnem prvenstvu - od tega je dobrih 20 let. Med 300 igralci - med katerimi so bili tudi mojstri in vele mojstri - sem se uvrstil na 40. mesto, kar je zelo dobro. Veliko smo igrali tudi na sindikalnih prvenstvih, saj je bila večina članov iz Železarne, ki je v takratnih časih močno podpirala tudi šahovsko dejavnost. To so bili res zlati časi - tako po uspehih kot tudi po številu članov. Vesel sem, da je zanimanje za šah pri mladih zopet v porastu, pa tudi dobre rezultate dosegajo naši mladinci na tekmovanjih.



Nam lahko kaj poveste o zgodovini šaha na Jesenicah?

Prvi začetki šaha na Jesenicah segajo v čas pred prvo svetovno vojno. Šah se je igral v okviru društva Svoboda Jesenice pri Jeleni. Znan je šahovski turnir v Pokljuški luknji, ki je bil 14. avgusta 1932, kjer je igral tudi narodni heroj Jože Gregorčič, nekdanji župan Koroške Bele, Perko, in drugi. Po drugi svetovni vojni je društvo začelo delovati kot samostojno šahovsko društvo. Leta 1953 je pridobilo v najem stavbo godbe na pihala za Jelenom. Po sklepu delavskega sveta Železarne Jesenice 6. januarja 1958 je bila stavba prenesena na ObLO Jesenice - splošno ljudsko premoženje. Žal takrat ni nihče uredil knjigovodskega in zemljiško-knjižnega prenosa, posledice pa čutimo sedaj. Šahisti so v letih od 1957 do 1960 povečali stavbo in s tem je Šahovski dom dobil današnjo podobo. V letu 1982 so šahisti ponovno preuredili - obnovili vse ostrešje, tlake v notranjih prostorih, centralno ogrevanje, vodne in električne napeljave... Kot večina društev se tudi mi srečujemo s finančnimi težavami. Občina Jesenice namenja kar velika sredstva za športne dejavnosti, žal pa nima zadostnega posluha za vzdrževanje in obnovo objektov, ki niso v njeni lasti, a so ravno tako splošnega družbenega pomena. V letošnjem letu so se finančnim pridružile težave z ogrevanjem prostorov. V sosednji stavbi, ki ni več v lasti Železarne Jesenice, so nam zaprli ventil za dovod tople vode.

Je članov še vedno veliko?

V letošnjem letu ima 79 članov s plačano članarino. Od tega je 23 mladih - 12 fantov in 11 deklet. To število ni tako majhno, če pa bi se ozrli v petdeseta in šestdeseta leta preteklega stoletja je bilo članstvo vsaj še enkrat tolikšno. V tistem času so bili zanimivi dvoboji med Kranjem in Jesenicami na 100 deskah.

Mogoče še nekaj besed o uvrstitvah članov na tekmovanjih?

Tudi po rezultatih - uspehih kluba se s tistim časom težko primerjamo. Največji uspeh ŠD Jesenice je bilo nastopanje prve ekipe v prvi zvezni ligi nekdanje Jugoslavije. Kljub temu pa smo sedaj zadovoljni tudi s sedanji rezultati. Posebno nas veseli



Šahovski dom.



Pokali, medalje in priznanja, osvojena na preteklih tekmovanjih.

uspehi mladih. Na Gorenjskem mladinskem prvenstvu so jeseniški šahisti od 11 možnih uvrstitev na slovensko prvenstvo osvojili kar 9 mest. Na slovenskem prvenstvu je Miša Hrenič v kategoriji do 14 let osvojila prvo mesto. S tem si je priborila pravico nastopa na odprtem šahovskem festivalu za fante in dekleta do 18 let v mestu Agneaux v Franciji, kjer je bila med 14-letnimi dekleti druga. Nastopila je tudi na svetovnem prvenstvu v Halkidiki v Grčiji, kjer je



V domu je vedno živahno.

v enajstih krogih dosegla 4 in pol točke in s tem 74. mesto. V slovenski kadetski ligi do 15 let - ekipno so dekleta osvojila prvo mesto, fantje pa peto mesto. Naša ženska ekipa se je v oktobru 2003 uvrstila v prvo državno žensko ligo. Za to ekipo nastopata dve mladinki - Miša Hrenič in Špela Krivec ter članica Lojzka Pongrac. Prva članska ekipa je zadnjih 5 let igrala v drugi ligi in je vedno dosegala drugo mesto v ligi. V letošnjem letu je končno dosegla prvo mesto in s tem napredovanje v prvo slovensko ligo. V pokalnem tekmovanju je na Gorenjskem dosegla drugo mesto.

Najbrž organizirate tekmovanja tudi v okviru društva.

Imamo mesečna tekmovanja v hitropoteznem in pospešenem šahu, na katerih je vedno dobra udeležba, od 30 - 40 igralcev,

včasih tudi več. Ti turnirji so poseben čar. Partijo je treba zaključiti v predpisanem času - petih minutah, sicer si izgubil, pa če še tako dobro kaže. Časa za premišljevanje ni. Meni osebno bolj ležijo pospešeni turnirji, kjer partija traja 15 minut. Ni treba tako hiteti, malo že lahko razmisliš, preden narediš potezo. Za dobre uvrstitve na takšnih turnirjih je treba veliko igrati.

Lahko zaključim, da je tudi za šah potreben trening?

Res je. Kot pri športu je tudi tu potreben trening. In tudi kondicijo je treba imeti. Vsaka partija, ki jo odigraš, traja vsaj štiri ure. Če je treba odigrati 14 partij, pomeni to več dni sedenja in napenjanja možganov. Poleg tega je treba marsikaj preštudirati. O šahu je napisanih veliko knjig. Pri igri razvijamo sposobnosti, kot so logično mišljenje, kombinatorika, sposobnost koncentracije... Dandanes nam vse to pri vsakdanjem delu še kako koristi.

Se kdaj usedete za računalnik in igrate šah?

Z računalnikom šahiram le, če mi čas dopušča. Nadigravanje, kot bi temu lahko rekli z drugimi besedami, zame ni zanimivo. Popolnoma drugače je, če sedi na drugi strani mize pravi nasprotnik. Vsaka stvar ima dobre in slabe strani. Mogoče pa se kdo navduši za šah tudi zaradi računalniške igrice.

Koga bi povabili na partijo šaha?

Kakšnega mojega prijatelja, saj šah jemljem kot zabavo.

Predvidevam, da vam igranje in poleg tega predsednikovanje vzameta kar precej časa.

Najmanj enkrat tedensko sem od 6.00 do 10.00 ure zvečer v šahovskem domu. Če to delaš z veseljem, neprisiljeno, je prej sprostitvev po napornem delavniku. Srečaš prijatelje, izmenjaš mnenja, odigraš kakšno partijo.

Gotovo ste si ogledali lansko šahovsko olimpijado na Bledu.

Seveda, in pri tem obujal spomine, kako smo včasih, ko še ni bilo računalnikov, premikali figure na deskah za gledalce. Na Bledu je bilo veliko mednarodnih turnirjev, na katerih so igrali vele mojstri svetovnega slovesa. Najbolj mi je ostal v spominu Fisher. Mislim, da je bil takrat star 17 let.

To pa še ni vse, s čimer ste se ukvarjali. Bili ste tudi inštruktor v avtošoli.

To je zdaj že preteklost, o kateri bi lahko napisal roman. Ljudje smo pač različni po značaju, spretnostin itd.

Kaj vam poleg šaha še zapolnjuje prosti čas?

Saj ga ne ostane prav veliko. Rad grem v naravo. Veliko hodim po planinah v sredogorju za sprostitvev in užitek.

Zaključiti je vedno najtežje. Ne moreš kar potegniti črte in konec. Z gospodom Pavlinom se o tem nisva nič menila, predvidevam pa, da ne bo nič narobe, če ljubitelje šaha povabim v njegovem imenu, da si jim pridružite v Šahovskem domu za Jelenom. Igra je pravšnja za krajšanje dolgih zimskih večerov.

L.M.

RAZMIŠLJANJA O USODI ŽELEZARSKIH JESENIC

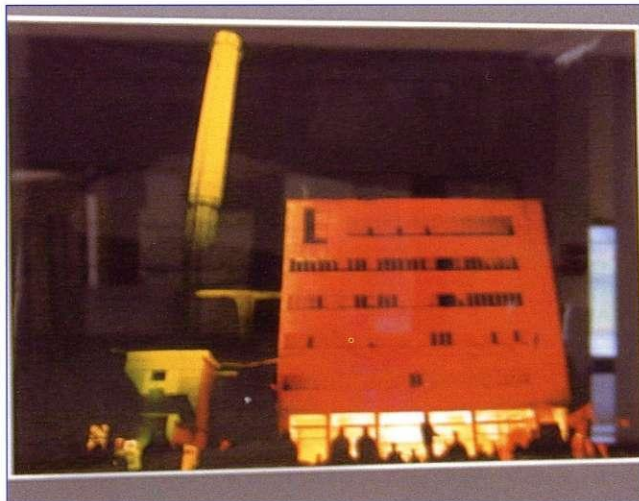


Prikazana so na fotografijah Vitomira Pretnarja, ki je razstavljal v naših prostorih v novembru. Avtor se je predstavil že na mnogih razstavah v Sloveniji in bivši Jugoslaviji ter prejel tudi nekaj nagrad, med drugim prvo in specialno nagrado na Slovenski pregledni razstavi v Murski Soboti

leta 2001 in posebno nagrado za kolekcijo na medobmočnem srečanju v Kranju leta 2003.

"Na črno belih fotografijah je prikazano naporno in težaško delo železarjev in martinarjev pri topljenju rude in pridobivanju železa. Poudarek je na estetsko dokumentarni interpretaciji železarstva kot dela jeseniške fotografske tradicije. To je utemeljil že Slavko Smolej, kasneje pa so jo nadaljevali tudi drugi jeseniški fotografi. Prevladujejo likovni učinki, kot je pršenje isker po zraku ter vroča para in dim.

Na barvnih fotografijah pa srečamo človeški figuri v podobi dvojčkov, delavcev Železarne. Par dvojčkov se združuje v prijateljski objem, vendar njuno sporočilo ni optimistično. Z



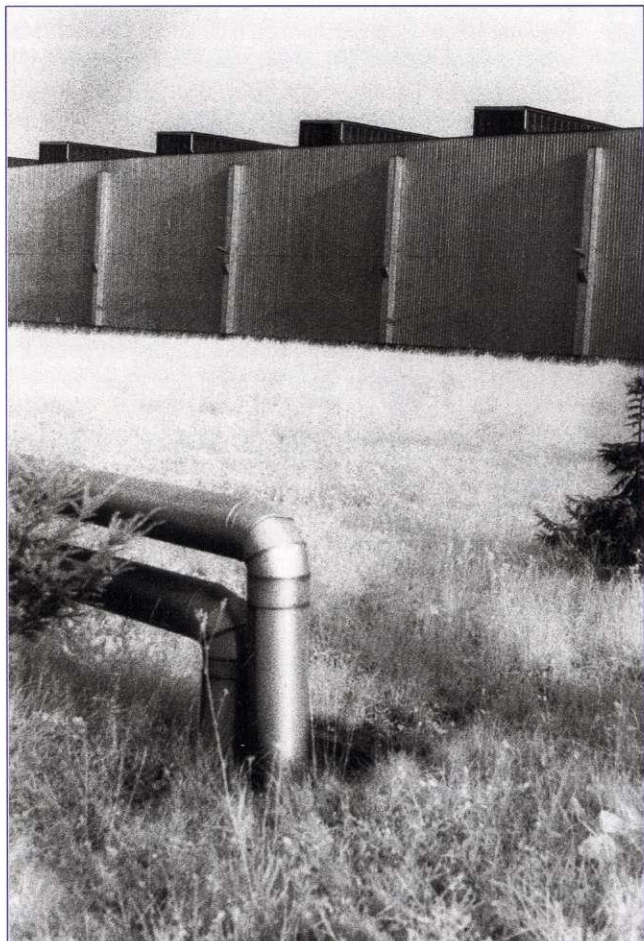
nostalgijsko gledata skozi okno v svet, ki izginja. Izgubljena sta v praznih prostorih proizvodnih dvoran kot simbola časa in prostora, ki ga živimo. V praznih oblekah ne spadata več v železarsko okolje, prav tako pa ju ne sprejema zunanji svet, saj se v njem ne znajdetata." Tako pripoveduje o svojih fotografijah avtor sam.

Razstavo smo odprli s krajšim kulturnim programom 24. oktobra 2003. Popestrila sta ga voditeljica Majda Rebenik z recitacijami svojih pesmi, v katerih obuja spomine na žareče obrate jeseniške železarne in že izumrle železarske poklice, ob spremljavi kitare pa nam je zapel Jože Tomažin.



V decembru bomo prostor odstopili našim inovatorjem, za njimi pa zopet kakšnemu umetniku. Vabljeni na ogled!

L.M.



CVETJE V JESENI

Cvetje v jeseni počasi umira,
v megleni kopreni ga listje zastira,
otožno v jesensko se sonce ozira
in išče svetlobo, ki vse bolj blede.

Cvetje v jeseni upira se vetru.
sklonjenih glav bedi v zavetju,
kot da zameri minulemu poletju,
ker je odšlo prehitro od nas.

Cvetje v jeseni slovo bo že vzelo
še preden čez noč bo snežiti začelo,
se z belo preprogo bo tiho odelo
in utonilo v večni bo sen.

Zakaj za poletjem pride jesen?
Zakaj za jesenjo še zima in mraz?
Zakaj vse ovije ta veter leden?
Zakaj ne ostane poletje ves čas?

Vse kar se živo na zemlji rodi
nikoli za večno na svetu tem ni.
Še človek, ki največ ima tu moči
nekoč reče "zbogom" in nič več ga ni.

Majda Rebernik

NIHČE NI POPOLN

(Humoreska)

Ljudje postajajo ekološko ozaveščeni. Skoraj ni več najti primitivca, ki se ne bi zavedal, kako pomembna je skrb za naravo, ni več podjetja, ki ne bi p.p.s. (p.p.s. še vedno pomeni pod pritiskom sile) skrbelo, da so njegovi izdelki naravi prijazni in sploh oh in ah. Ljudje se za naravo tako trudijo, da smo celo ribiči, kot eni njenih prvih pravih in pristnih varuhov, skorajda potisnjeni na stranski tir. Pa tako vzorno zna naša mokra bratovščina skrbeti za obvodno naravo! Skoraj bi lahko rekel, da smo z naravo eno, tako pomembna nam je skrb za njeno nedotaknjenost.



No, ne vsi. Zase moram priznati, da še vedno uporabljam plastične vrečke, ki jih sicer res vedno odvržem v smetnjak, vendar - plastika je plastika. Ogromno pa je že ribičev, ki droben, ribiču nujno potreben, material prinesejo v eko vrečkah, ki jih nato lepo odvržejo v prvi grm ob reki ali jezeru. Ker so vrečke naravi prijazne in razgradljive, čez dve leti o njih ni več ne duha, ne sluha. Pa si to napako s plastiko oprostim, saj sem še stare šole in celo avto vozim prat v avtopralnico, namesto da bi ga, kot večina sodobnih naravovarstvenikov, lepo opral ob reki in mimogrede še morda zamenjal to ali ono olje ter nato za sabo pospravil. Olje v kakšno naravno odlagališče v hudourniškem potoku, drugo pa v vodo, ki vedno vse odnese.

Sicer sem pa tudi pri nekaterih drugih stvareh nekoliko čuden. Veliko potrebo, če se le da, "odnesem" domov, če je nujno potrebno pa globoko v grmovje. Saj vem, da s takšnim ravnanjem delam naravi škodo - da tu in tam pri vsem svojem plazenju polomim kakšno vejico, morda celo pohodim kakšen list trave ali, bog ne daj, celo mravljo. A kaj si morem, takšen sem. Ne znam biti tako popoln, kot so nekateri, ki svojo potrebo redno opravljajo blizu (predvsem tujih) ribolovnih mest in čim bližje stezi do lovnege mesta, da ne bi slučajno karkoli poškodovali. Tudi moj odnos do živali v okolici mojega "štanta" ni najbolj primeren. Namesto da bi jih s kamnom v glavo učil, kako se morajo izogibati človeku, celo kače pustim, da naivno plazijo v moji bližini. Kdo ve, kaj je v moji podzavesti in kaj slabega bom ubogim naravnim stvorom nekoč storil, da jih tako prevarantsko navajam na človeka.

Upam, da je še možnost, da bom nekoč tudi jaz postal normalen. Do takrat se bom tolažil s tem, da nihče ni popoln.

vir: Spletne strani

HOKEJSKA SEZONA JE V POLNEM RAZMAHU

Že kar nekaj časa nismo na straneh Novic pisali o hokeju, zato je prav, da spet pogledamo malce tudi na to področje.

Sezona se je začela veliko bolj optimistično kot tiste iz preteklosti. Zgodnji začetek priprav na novo sezono, začetek sezone brez večjih pretresov, predvsem pa trezno razmišljanje uprave in vztrajanje na racionalnem trošenju sredstev, opiranjem na jedro iz domačih igralcev so še vedno glavne usmeritve, potrjene tudi na zadnjem Občnem zboru kluba. Tekmovalni cilji so za stopničko višji kot v pretekli sezoni. Torej če smo lani govorili o uvrstitvi v finale državnega prvenstva, se letos resneje spogledujemo z naslovom državnih prvakov.

Štart na turnirju za Pokal Jesenic v avgustu in Karavanški pokal sta nakazovala, da smo na dobri poti, toda v štartu mednarodne lige se je zataknilo. Čeprav se je igralo borbeno, je ekipa delovala nesproščeno, težko so se dosegali goli. Poraz s Slavijo v tekmi, ki praktično šteje dvojno (tudi za državno prvenstvo) je med privržence zasejal dvom o sposobnosti ekipe. Toda vsi, ki delomo z ekipo, smo trdno prepričani, da je ekipa zelo dobro pripravljena, tako da do rezultatov mora priti. Ob tem pa ni zanemarljivo tudi dejstvo, da je iz ekipe odšel Tomaž Razingar - lani naš najboljši strelec, tako da se morajo tudi igralci privaditi na to, da prevzamejo njegov del bremena na sebe.

Tik pred oddajo tega prispevka pa se je zaključil teden, ki je v ekipo HK Acroni prinesel tako težko pričakovano samozavest. V enem tednu smo namreč premagali Olimpijo z 2 : 0 (tudi ta tekma je štela dvojno, nato pa v eni od najlepših tekem v zadnjih sezonah še vodeče moštvo Mednarodne hokejske lige poljsko Unijo kar z 8 : 2. Sedaj bo lažje nadaljevati, čeprav nam tekmovalje, v katerem je veliko prekinitev, ne ustreza preveč, kajti igralci so vajeni igrati redno dvakrat tedensko. Toda sezona bo še dolga, trenutno pa smo na dobri poti.



Tudi drugi jeseniški klub HD Jesenice – mladi je uspešno začel s sezono. Tekmuje kar z devetimi ekipami v različnih starostnih kategorijah. Ker je bil vpis v začetno hokejsko šolo kar dober, je začetek sezone obetaven. V vseh kategorijah so tekmovalja izenačena, toda naše ekipe so konkurenčne. Sicer pa v nižjih starostnih kategorijah ni potrebno otrok obremenjevati z rezultati. Ti bodo prišli sami od sebe, trenutno pa je pomembno to, da so vse ekipe polno številčne in da se dobro strokovno dela.

Po novem letu se bo tudi tekmovalni koledar bolj približal običajnemu tempu, tako da bodo tekme Podmežaklo pogostejše kot v tem prvem delu sezone. Vse, ki vas hokej zanima, pa opozarjamo, da termine posameznih tekem vseh selekcij lahko dobite na internetnih straneh HK Acroni in tudi na spletnih straneh Zavoda za šport Jesenice (vsako sredo aktualni razporedi).

Posebno vabilo !

Ženska ekipa HK Acroni Jesenic želi formirati tudi drugo ekipo, v katero naj bi se vključile dekleta, stara od 10 do 15 let. Pogoji so, da imajo dekleta vsaj osnovno znanje drsanja. Zato tudi preko Novic vabimo dekleta, da se vključijo v hokejsko ekipo. Tista, ki želijo igrati hokej, naj pokličejo na GSM 041 676 554, kjer boste dobila dodatne informacije, ali pa preprosto pogledajte na urnik HK Jesenice, kdaj so treningi deklet in kar pogumno pridite Podmežaklo. Dekleta vas bodo z veseljem sprejela v svoje vrste!

Branko Jeršin

ŠALE

Župnik najde ob cesti mrtvega osla in ker ne ve, kaj bi z njim, se odpravi na policijsko postajo, da bi prijavil dogodek. Dva policaja se odpravita z njim na mesto, kjer leži osel in zbodeta župnika: "Gospod župnik, kaj bomo osla pokopali z vsemi častmi?" Župnik pa jima ne ostane dolžan: "Svojce sem obvestil, zdaj pa naredite z njim, kar hočete!"

Hipnotizer

Hipnotizer hipnotizira vse gledalce. Najprej reče: "Spanje." - vsi zaspijo.

"Smejanje!" - se vsi smejijo.

Potem se sprehaja po odru in reče: "Jok." - vsi jokajo.

Potem se pa po pomoti spotakne in pade.

"Sranje!" zjavka...

Polž in želva se zaletita.

Takoj prihiti policaj in vpraša, kako se je to zgodilo.

Nakar mu želva odvrne, da se je zgodilo tako hitro, da še sama ne ve, kako.

STRUŠKA – VELIKI VRH

Izleti v naravo in planine so lepi predvsem v pozni pomladi, ko cvetijo rože in v jeseni, ko se narava odene v jesenske barve. Danes živimo v hitrem tempu in smo izpostavljeni velikim psihičnim naporom. Zato je koristno, da si v prostem času najdemo nekaj uric in se umaknemo v naravo. Tam si napolnimo baterije, naužijemo lepote, svežega zraka ter razgibamo svoje telo. Srečo imamo, da imamo to naravo v bližini. Tako načrtujemo izlete za družino, za prijatelje ali sami zase. Naredi pa se tudi, da se za izlet odločijo sodelavci.

Tako se nas je nekaj sodelavcev PC vroča predelava zbralo pri kamnolomu Trebež na Koroški Beli. Bil je lep pomladanski dan 24. maja. Odločili smo se, da se do Javorniškega Rovta peljemo z avtomobili. Tako smo si prihranili dobro uro pešačenja.

Javorniški Rovt je raztreseno naselje samotnih kmetij na 900 do 950 metrih. Tu je dom Pristava – Zoisova pristava z napisano letnico 1641, ki nas spomni na nekdanje rudarjenje. Opuščene rove kjer so nekdanj kopali železovo in manganovo rudo lahko vidimo v hribu nad HE, kamor nas popelje označena pot. Pri



Pri "kontejnerju" na Velikem vrhu.

Pristavi si lahko ogledamo nekdanj urejene ribnike in nekaj dreves, ki so jih prinesli iz drugih krajev.

Z avtomobili smo se peljali do konca makadamske ceste, nad nekdanjo karavlo, kjer je sedaj učni center. Pot nadaljujemo peš po markirani planinski poti nad Medjim dolom. Steza nas vodi najprej



Prvi počitek na sedlu Seča.

po gozdu, ki postaja z višino vse redkejši. Nato preide v rušje in travo. V dobri uri prispemo na sedlo in planino Seča. Tu se desno odcepi pot proti Belščici, Vajnežu in Stolu. Mi se povzpnejo levo proti Stuški in pot nadaljujemo po grebenu. Tu je svet odprt in ne hitimo. Gledamo proti Julijcem in v dolino pod seboj, ki nam že več let daje kruh. Spomnimo se na kolege, nekateri delajo, ostali imajo druge obveznosti, nekaj jih ni zbralo volje, da bi se nam pridružili. Po treh urah hoje prispemo na Veliki vrh (1944 m), »h Kontejnerju«. Imamo čudovit razgled. Tu vidimo tudi strmejša pobočja na severu, ki se stekajo v nekdanj našo Koroško deželo. V dolini se vije reka Drava. Po daljšem postanku se spustimo na Bevsko planino, kjer zagledamo cvetoče poljane planinskega cvetja. Na osojah še vedno cveti resje, rožnato obarvan teloh, zvončki, ki se na prisojeh mešajo s cvetjem narcis, avriklja ter cvetjem encijana, zlatega jabolka in Zoisove vijolice. Po krajšem postanku se spustimo v dolino po gozdni poti do avtomobilov. Tako smo v petih urah naredili lepo pot.

Zaključili smo jo pri Kurirski koči v Javorniškem Rovtu. Preživeli smo čudovit dan ter sklenili, da to še kdaj ponovimo.

Tekst in fotografije: Marjan Mencinger



Pri pastirski koči na Bevski planini.



ŠPIKOV KOT

Komū najpred veselo
zdravljico našo č'mo zapet?
Takrat približno se je zdelo,
da prav ima ta naš poet.

A danes kakorkoli gledam,
zdravljic je resno vedno manj.
V sebi si tako razpredam:
"ves trud k veselju je zaman!"

Prepiri se vseprek vrstijo,
(čeprav mi zanje ni prav mar),
si lastnino tujo pridobijo,
a trdijo: "Tujega nikar!"

Ne nanša se to zgolj na vlado
in gospodarstvo višjih sfer.
Povsod gre za prevlado,
povsod je kakšen hud blefer.

Čeprav resnica ne pomaga,
povem vam nekaj znanega;
"Da tisti zmeraj zmaga,
k' ima več pesjanskega!"

Skupaj z Evropo bomo velesila,
še Američan bo ves ubog.
A če v družini mati mila,
je majhen hlebec, kup otrok!?

Saj kot uči nas zgodovina,
večji dobi velik kos,
za malega pa zgolj drobtina,
je skoraj nag in vedno bos.

December mesec je najdražji
in tu resnično bo vsak čas.
Morda bo letos malo lažji,
če šel po zelje bom na vas.

Za krvavico še primaknem,
z žganci je pa itak križ,
v teve ekran se še zamaknem,
na stare rane pa obliž.

Zunaj zima že pritiska,
zato naredil bom zapik.
Ni več nobenega prebliska,
samo še: Srečno!

Boter Špik

KAKO IZGLEJAMO PRED SESTANKOM



IN NA SESTANKU



Špikovi prebliski

Pametni so vedno malo čez les.

Živi kot veš in znaš! Na britofu primanjkuje prostora.

Ljudska: Bolj je tvoj, bolj se ga boji!

Alkoholni zakon je v redu. Ne prepoveduje vina, drugače bi bil protiustaven.
Zaradi himne. Spet trte so rodile...

Hrano imamo v redu. Mene zvija zaradi lakote.

Vstop v Evropo me spominja na tisto vojaško v JLA: "Dobrodošli dragi drugovi!"
Na drugi strani pa...

Nikakor se mi ne dvigne -standard.

Bolj ko imam grenko življenje, bolj me prepričujejo, da nobeno zdravilo ni okusno.

Še najbolj mi je slabo od cen zdravil.

Ženska je redko točna. Tečna pogosto.

Žal je lažje poslušati tistega, ki te hvali, kot tistega z dobronamerno kritiko.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Pravilna rešitev se glasi: **ČE NA MRTVIH DAN DEŽI, VREME PO SNEGU DIŠI**

Izžrebani so bili:

1. nagrada: **Katarina Ambrožič**, Kajuhova 9, 4260, BLED;
2. nagrada: **Idriz Nasič**, PC hladna predelava - skladišče vložka;
3. nagrada: **Jure Robič**, C. talcev 8/b, 4270 JESENICE.

Nagrade boste prejeli na blagajni Acroni. Odprta je vsak dan od 8.00 do 10.00 ure.
S seboj imejte osebni dokument.

Na **nagradno vprašanje** iz požarne varnosti je prispel samo en odgovor. **Anica Bajt** iz PC PDP je našla naslednje nepravilnosti: polomljena omarica, neoznačena omarica, električni kabli visijo iz omaric, smeti na tleh, olje na tleh, železni odpadki na tleh, potrgani električni kabli.
Na Uredništvo naj pride po praktično nagrado!

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: Drago Ronner	TREŠČICA, DROBEC	SOPARA	H ₂ O	PEVKA PRODNIK	LIČINKA, KI IMA GRIZALO	INDIGU SORODNA SNOV	TROPSKA OVIJALKA	ODPRTINA V ZIDU	BUDRA JE MORSKI PRAŠIČEK	SREDNJI VMESNI ČLEN	KANON	ČUTILO ZA VID)	JAGER	KONEC MOLITVE	MAJHNA REKA	KARNAK JE KRAJ V EGIPTU
SREDSTVO ZA OSVEŽITEV									IZDELOVALEC STOLOV							KAR JE KJE TUJE
KIPARSKO DELO V SPOMIN									IGRA Z ŽOGO GOSTA SLADKA RAZSTOPINA							
ZAČETEK PREGOVORA																
NADAV				STOŽČASTO TELO PRILOŽNOST							DELAVKA V GLEDALIŠČU	LATINSKI PESNIK NEMŠKI PISAT. SEIDEL				
LITIJ			SMEŠNICA SOLI KROM. KISLINE					SL. PESNIK (JANEZ) VODNO PLOVILO						CELJE DROBNI SUHI DELCI		
ENICA					DESNI PRITOK NILA	ČAROVNICA Z OTOKA AJE	PTIČ IZ TROPSE AMERIKE						HOKEJSKA PLOŠČICA PREBIVAL. ATEN			
ZGODOVINSKI KRAJ V EGIPTU							RAJKO PIRNAT KOŠČEK SUKANCA			REKA V NEMČIJ OTO LOGO					MORSKI PRAŠIČEK	GRABEŽLJIVA PTICA
REMIC JE SLOVENSKI PESNIK	PREDEL OB BLEJSKEM JEZERU	KONICA SODOBNIK KELTOV						OSKAR KOGOJ DRŽAVNA BLAGAJNA				NAŠA GLASBENA SKUPINA ŠORLI IVO				
KONEC PREGOVORA																
KRILO RIMSKE KONJENICE				IGRALEC ANTON JANŠA						JAPONSKI DROBIŽ LOLA MONTEZ						
BRENKALNI INSTRUMENT							POSNETEK PRERIS					REBRIČAST ŽAMET				
OPERNI SPEV						INDOL JE INDIGU PODOBNA SNOV	SVOJE- GLAVOST					OTOK V OTOČJU TUAMOTU				

1. nagrada: 5.000 tolarjev, 2. nagrada: 4.000 tolarjev, 2. nagrada: 3.000 tolarjev

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon in pošljite do 10. decembra 2003 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o., C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na kuverto pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v Acroniju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

Uredništvo



odreži

PRIIMEK IN IME: _____

ULICA IN HIŠ. ŠT.: _____

POŠTA: _____

GESLO:

□ □ □ □ □ □

□ □ □ □

□ □

□ □ □ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □

□ □

□ □

□ □ □ □ □ □

Vsakdo si želi v življenju početi velike in odmevne stvari,
čeprav se globoko v sebi zaveda, da se je treba tudi tistim malim,
pa naj se zde še tako nepomembne, posvetiti z istim žarom.
Napredka ne ustvarjajo samo enkratna dejanja velikih umov,
ampak tudi drobna prizadevanja slehernika.
Konglomerat velikih dosežkov in drobnih prizadevanj,
ki je prispeval k uspehom Acronija, skuša prikazati razstava

Inovacijska dejavnost v Acroniju v letu 2003

Razstava je razdeljena na tri vsebinske sklope:

Inovativnost v železarni skozi objektiv časa
Inovacijska dejavnost v letu 2003 v številkah
(avla)

Dosežki in sodelavci, ki so raznamovali leto 2003
(jedilnica)

Vabljeni na odprtje razstave, ki bo 1. decembra ob 12. uri,
z mislijo Henrija Bergsona:

Oči vidijo samo tisto, kar je razum sposoben razumeti.

Av gust Novšak

